

श्री उत्तराध्ययन सूत्र

॥ श्री आगम-गुण-मञ्जुषा ॥

॥ श्री आगम-गुण-मञ्जुषा ॥

॥ Sri Agama Guna Manjusa ॥

(संचित्र)

प्रेरक-संपादक

अचलगच्छाधिपति प.पू.आ.भ.स्व. श्री गुणसागर सूरीश्वरजी म.सा.

४५ आगमो का संक्षिप्त परिचय

११ अंगसूत्र

- १) **श्री आचारांग सूत्र :-** इस सूत्र मे साधु और श्रावक के उत्तम आचारो का सुंदर वर्णन है। इनके दो श्रुतस्कंध और कुल २५ अध्ययन है। द्रव्यानुयोग, गणितानुयोग, धर्मकथानुयोग और चरणकरणानुयोगों से मुख्य चौथा अनुयोग है। उपलब्ध श्लोकों कि संख्या २५०० एवं दो चुलिका विद्यमान है।
- २) **श्री सूत्रकृतांग सूत्र :-** श्री सुयगडांग नाम से भी प्रसिद्ध इस सूत्र मे दो श्रुतस्कंध और २३ अध्ययन के साथ कुलमिला के २००० श्लोक वर्तमान मे विद्यमान है। १८० क्रियावादी, ८४ अक्रियावादी, ६७ अज्ञानवादी अपरंच द्रव्यानुयोग इस आगम का मुख्य विषय रहा है।
- ३) **श्री स्थानांग सूत्र :-** इस सूत्र ने मुख्य गणितानुयोग से लेकर चारो अनुयोगों कि बाते आती है। एक अंक से लेकर दस अंकों तक मे कितनी वस्तुओं हैं इनका रोचक वर्णन है, ऐसे देखा जाय तो यह आगम की शैली विशिष्ट है और लगभग ७६०० श्लोक है।
- ४) **श्री समवायांग सूत्र :-** यह सूत्र भी ठाणांगसूत्र की भाँति कराता है। यह भी संग्रहग्रन्थ है। एक से सो तक कौन कौन सी चीजे हैं उनका उल्लेख है। सो के बाद देढ़सो, दोसो, तीनसो, चारसो, पांचसो और दोहजार से लेकर कोटाकोटी तक कौनसे कौनसे पदार्थ हैं उनका वर्णन है। यह आगमग्रन्थ लगभग १६०० श्लोक प्रमाण मे उपलब्ध है।
- ५) **श्री व्याख्याप्रज्ञप्ति सूत्र (भगवती सूत्र) :-** यह सबसे बड़ा सूत्र है, इसमे ४२ शतक है, इनमे भी उपविभाग है, १९२५ उद्देश है। इस आगमग्रन्थ मे प्रभु महावीर के प्रथम शिष्य श्री गौतमस्वामी गणधरादि ने पुछे हुए प्रश्नों का प्रभु वीर ने समाधान किया है। प्रश्नोत्तर संकलन से इस ग्रन्थ की रचना हुई है। चारो अनुयोगों कि बाते अलग अलग शतकों मे वर्णित हैं। अगर संक्षेप मे कहना हो तो श्री भगवतीसूत्र रत्नों का खजाना है। यह आगम १५००० से भी अधिक संकलित श्लोकों मे उपलब्ध है।
- ६) **ज्ञाताधर्मकथांग सूत्र :-** यह सूत्र धर्मकथानुयोग से है। पहले इसमे साडेतीन करोड़ कथाओं थीं अब ६००० श्लोकों मे उन्नीस कथाओं उपलब्ध हैं।
- ७) **श्री उपासकदशांग सूत्र :-** इसमे बाराह व्रतो का वर्णन आता है और १० महाश्रावकों

- के जीवन चरित्र है, धर्मकथानुयोग के साथ चरणकरणानुयोग भी इस सूत्र मे सामील है। इसमे ८०० से ज्यादा श्लोक है।
- ८) **श्री अन्तकृदशांग सूत्र :-** यह मुख्यतः धर्मकथानुयोग मे रचित है। इस सूत्र मे श्री शत्रुंजयतीर्थ के उपर अनशन की आराधना करके मोक्ष मे जानेवाले उत्तम जीवों के छोटे छोटे चारित्र दिए हुए हैं। फिलाल ८०० श्लोकों मे ही ग्रन्थ की समाप्ति हो जाती है।
- ९) **श्री अनुत्तरोपपातिक दशांग सूत्र :-** अंत समय मे चारित्र की आराधना करके अनुत्तर विमानवासी देव बनकर दूसरे भव मे फीर से चारित्र लेकर मुक्तिपद को प्राप्त करने वाले महान् श्रावकों के जीवनचरित्र हैं इसलीए मुख्यतया धर्मकथानुयोगवाला यह ग्रन्थ २०० श्लोक प्रमाणका है।
- १०) **श्री प्रश्नव्याकरण सूत्र :-** इस सूत्र मे मुख्यविषय चरणकरणानुयोग है। इस आगम में देव-विद्याघर-साधु-साध्वी श्रावकादि ने पुछे हुए प्रश्नों का उत्तर प्रभु ने कैसे दिया इसका वर्णन है। जो नंदिसूत्र मे आश्रव-संवरद्धार है ठीक उसी तरह का वर्णन इस सूत्र मे भी है। कुलमिला के इसके २०० श्लोक हैं।
- ११) **श्री विपाक सूत्र :-** इस अंग मे २ श्रुतस्कंध हैं पहला दुःखविपाक और दूसरा सुखविपाक, पहले मे १० पापीओं के और दूसरे मे १० धर्मीओं के द्रष्टांत हैं मुख्यतया धर्मकथानुयोग रहा है। १२०० श्लोक प्रमाण का यह अंगसूत्र है।

१२ उपांग सूत्र

- १) **श्री औपपातिक सूत्र :-** यह आगम आचारांग सूत्र का उपांग है। इस मे चंपानगरी का वर्णन १२ प्रकार के तपों का विस्तार कोणिक का जुलुस अम्बडपरिवार्जक के ७०० शिष्यों की बाते हैं। १५०० श्लोक प्रमाण का यह ग्रन्थ है।
- २) **श्री राजप्रश्नीय सूत्र :-** यह आगम सुयगडांगसूत्र का उपांग है। इसमें प्रदेशीराजा का अधिकार सूर्यभिदेव के जरीए जिनप्रतिमाओं की पूजा का वर्णन है। २००० श्लोकों से भी अधिक प्रमाण का ग्रन्थ है।

- ३) श्री जीवाजीवाभिगम सूत्र :- यह ठाणांगसूत्र का उपांग है। जीव और अजीव के बारे में अच्छा विश्लेषण किया है। इसके अलावा जम्बुद्विप की जगती एवं विजयदेव ने कि हुई पूजा की विधि सविस्तर बताइ है। फिलाल जिज्ञासु ४ प्रकरण, क्षेत्रसमासादि जो पढ़ते हैं वह सभी ग्रंथे जीवाभिगम अपराच पञ्चवणासूत्र के ही पदार्थ हैं। यह आगम सूत्र ४७०० श्लोक प्रमाण का है।
- ४) श्री प्रज्ञापना सूत्र - यह आगम समवायांग सूत्र का उपांग है। इसमें ३६ पदों का वर्णन है। प्रायः ८००० श्लोक प्रमाण का यह सूत्र है।
- ५) श्री सुर्यप्रज्ञप्ति सूत्र :-
- ६) श्री चन्द्रप्रज्ञप्तिसूत्र :- इस दो आगमों में गणितानुयोग मुख्य विषय रहा है। सूर्य, चन्द्र, ग्रहादि की गति, दिनमान ऋतु अयनादि का वर्णन है, दोनों आगमों में २२००, २२०० श्लोक हैं।
- ७) श्री जम्बूद्विप प्रज्ञप्ति सूत्र :- यह आगम भी अगले दो आगमों की तरह गणितानुयोग में है। यह ग्रंथ नाम के मुताबित जंबूद्विप का सविस्तर वर्णन है। ६ आरे के स्वरूप बताया है। ४५०० श्लोक प्रमाण का यह ग्रंथ है।
- ८) श्री निरयावली सूत्र :- इन आगम ग्रंथों में हाथी और हारादि के कारण नानाजी का दोहित्र के साथ जो भयंकर युद्ध हुआ उस में श्रेणिक राजा के १० पुत्र मरकर नरक में गये उसका वर्णन है।
- ९) श्री कल्पावतंसक सूत्र :- इसमें पद्मकुमार और श्रेणिकपुत्र कालकुमार इत्यादि १० भाइओं के १० पुत्रों का जीवन चरित्र है।
- १०) श्री पुष्पिका उपांग सूत्र :- इसमें १० अध्ययन है। चन्द्र, सूर्य, शुक्र, बहुपुत्रिका देवी, पूर्णभद्र, माणिभद्र, दत्त, शील, जल, अणाढ्य श्रावक के अधिकार हैं।
- ११) श्री पुष्पचुलीका सूत्र :- इसमें श्रीदेवी आदि १० देवीओं का पूर्वभव का वर्णन है।
- १२) श्री वृष्णिदशा सूत्र :- यादववंश के राजा अंधकवृष्णि के समुद्रादि १० पुत्र, १० में पुत्र वासुदेव के पुत्र बलभद्रजी, निषधकुमार इत्यादि १२ कथाएं हैं। अंतके पांचों उपांगों को निरयावली पन्चक भी कहते हैं।

दश प्रकीर्णक सूत्र

- १) श्री चतुशरण प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने में अरिहन्त, सिद्ध, साधु और गच्छधर्म के आचार के स्वरूप का वर्णन एवं चारों शरण की स्वीकृति है।
- २) श्री आतुर प्रत्याख्यान प्रकीर्णक सूत्र :- इस आगम का विषय है अंतिम आराधना और मृत्युसुधार।
- ३) श्री भक्तपरिज्ञा प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने में पंडित मृत्यु के तीन प्रकार (१) भक्त परिज्ञा मरण (२) इंगिनी मरण (३) पादोपगमन मरण इत्यादि का वर्णन है।
- ४) श्री संस्तारक प्रकीर्णक सूत्र :- नामानुसार इस पयन्ने में संथारा की महिमा का वर्णन है। इन चारों पयन्ने पठन के अधिकारी श्रावक भी है।
- ५) श्री तंदुल वैचारिक प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने को पूर्वाचार्यगण वैराग्य रस के समुद्र के नाम से चीन्हित करते हैं। १०० वर्षों में जीवात्मा कितना खानपान करे इसकी विस्तृत जानकारी दी गई है। धर्म की आराधना ही मानव मन की सफलता है। ऐसी बातों से गुफित यह वैराग्यमय कृति है।
- ६) श्री चन्द्राविजय प्रकीर्णक सूत्र :- मृत्यु सुधार हेतु कैसी आराधना हो इसे इस पयन्ने में समजाया गया है।
- ७) श्री देवेन्द्र-स्तव प्रकीर्णक सूत्र :- इन्द्र द्वारा परमात्मा की स्तुति एवं इन्द्र संबंधित अन्य बातों का वर्णन है।
- ८) १०A) श्री मरणसमाधि प्रकीर्णक सूत्र :- मृत्यु संबंधित आठ प्रकरणों के सार एवं अंतिम आराधना का विस्तृत वर्णन इस पयन्ने में है।
- १०B) श्री महाप्रत्याख्यान प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयन्ने में साधु के अंतिम समय में किए जाने योग्य पयन्ना एवं विविध आत्महितकारी उपयोगी बातों का विस्तृत वर्णन है।

१०C) श्री गणिविद्या प्रकीर्णक सूत्र :- इस पयने में ज्योतिष संबंधित बड़े ग्रन्थों का सार है।

卷之三

उपरोक्त दसों पयनों का परिमाण लगभग २५०० श्लोकों में बध्य है। इसके अलावा २२ अन्य पयना भी उपलब्ध हैं। और दस पयनों में चंदाविजय पयनों के स्थान पर गच्छाचार पयना को गिनते हैं।

छह छेद सत्र

- (१) निश्चिथ सूत्र (२) महानिश्चिथ सूत्र (३) व्यवहार सूत्र (४) जीतकल्प सूत्र
(५) पंचकल्प सूत्र (६) दशा श्रुतस्कंध सूत्र

इन छेद सूत्र ग्रन्थों में उत्सर्ग, अपवाद और आलोचना की गंभीर चर्चा है। अति गंभीर केवल आत्मार्थ, भवभीरु, संयम में परिणत, जयणावंत, सूक्ष्म दण्डि से द्रव्यक्षेत्रादिक विचार धर्मदण्डि से करने वाले, प्रतिपल छहकाया के जीवों की रक्षा हेतु चिंतन करने वाले, गीतार्थ, परंपरागत उत्तम साधु, समाचारी पालक, सर्वजीवों के सच्चे हित की चिंता करने वाले ऐसे उत्तम मुनिवर जिन्होंने गुरु महाराज की निश्चा में योगद्वाहन इत्यादि करके विशेष योग्यता अर्जित की हो ऐसे मनिवरों को ही इन ग्रन्थों के अध्ययन पठन का अधिकार है।

चार मूल सूत्र

- १) श्री दशवैकालिक सूत्र :- पंचम काल के साधु साध्वीओं के लिए यह आगमग्रन्थ अमृत सरोवर सरीखा है। इसमें दश अध्ययन हैं तथा अन्त में दो चूलिकाए रतिवाक्याव, विवित चरिया नाम से दी हैं। इन चूलिकाओं के बारे में कहा जाता है कि श्री स्थूलभद्रस्वामी की बहन यक्षासाध्वीजी महाविदेहक्षेत्र में से श्री सीमंधर स्वामी से चार चूलिकाए लाइ थी। उनमें से दो चूलिकाए इस ग्रन्थ में दी हैं। यह आगम ७०० श्लोक प्रमाण का है।

२) श्री उत्तराध्ययन सूत्र :- परम कृपालु श्री महावीरभगवान के अंतिम समय के उपदेश इस सूत्र में हैं। वैराग्य की बातें और मुनिवरों के उच्च आचारों का वर्णन इस आगम ग्रन्थ में ३६ अध्ययनों में लगभग २००० श्लोकों द्वारा प्रस्तुत हैं।

- ३) श्री निर्युक्ति सूत्र :- चरण सत्तरी-करण सत्तरी इत्यादि का वर्णन इस आगम ग्रन्थ में है। पिंडनिर्युक्ति भी कई लोग ओघ निर्युक्ति के साथ मानते हैं अन्य कई लोग इसे अलग आगम की मान्यता देते हैं। पिंडनिर्युक्ति में आहार प्राप्ति की रीत बताइ हैं। ४२ दोष कैसे दूर हों और आहार करने के छह कारण और आहार न करने के छह कारण इत्यादि बातें हैं।

- ४) श्री आवश्यक सूत्र :- छह अध्ययन के इस सूत्र का उपयोग चतुर्विधि संघ में छोट बड़े सभी को है। प्रत्येक साधु साध्वी, श्रावक-श्राविका के द्वारा अवश्य प्रतिदिन प्रातः एवं सायं करने योग्य क्रिया (प्रतिक्रमण आवश्यक) इस प्रकार है :-

- (१) सामायिक (२) चतुर्विंशति (३) वंदन (४) प्रतिक्रमण
(५) कार्योत्सर्ग (६) पच्चकखाण

गो चूलिकाए

- १) श्री नंदी सूत्र :- ७०० श्लोक के इस आगम ग्रन्थ में परमात्मा महावीर की स्तुति, संघ की अनेक उपमाए, २४ तीर्थकरों के नाम यारह गणधरों के नाम, स्थविरावली और पांच ज्ञान का विस्तृत वर्णन है।

- २) श्री अनुयोगद्वार सूत्र :- २००० श्लोकों के इस ग्रन्थ में निश्चय एवं व्यवहार के आलंबन द्वारा आराधना के मार्ग पर चलने की शिक्षा दी गई है। अनुयोग-याने शास्त्र की व्याख्या जिसके चार द्वारा है (१) उत्क्रम (२) निष्क्रेप (३) अनुग्रह (५) चय

यह आगम सब आगमों की चाकी है। आगम पढ़ने वाले को प्रथम इस आगम से शुरुआत करनी पड़ती है। यह आगम मखपाठ करने जैसा है।

। दति शम ॥

Introduction

45 Āgamas, a short sketch

I Eleven Āngas :

- (1) **Ācārāṅga-sūtra** : It deals with the religious conduct of the monks and the Jain householders. It consists of 02 Parts of learning, 25 lessons and among the four teachings on entity, calculation, religious discourse and the ways of conduct, the teaching of the ways of conduct is the main topic here. The Āgama is of the size of 2500 Ślokas.
- (2) **Sūyagadāṅga-sūtra** : It is also known as Sūtra-Kṛtāṅga. Its two parts of learning consist of 23 lessons. It discusses at length views of 363 doctrine-holders. Among them are 180 ritualists, 84 non-ritualists, 67 agnostics and 32 restraint-propounders, though its main area of discussion is the teaching of entity. It is available in the size of 2000 Ślokas.
- (3) **Thānāṅga-sūtra** : It begins with the teaching of calculation mainly and discusses other three teachings subordinately. It introduces the topic of one dealing with the single objects and ends with the topic of eight objects. It is of the size of 7600 Ślokas.
- (4) **Samavāyāṅga-sūtra** : This is an encyclopaedia, introducing 01 to 100 objects, then 150, 200 to 500 and 2000 to crores and crores of objects. It contains the text of size of 1600 Ślokas.
- (5) **Vyākhyā-prajñapti-sūtra** : It is also known as Bhagavatī-sūtra. It is the largest of all the Āngas. It contains 41 centuries with subsections. It consists of 1925 topics. It depicts the questions of Gautama *Ganadhara* and answers of Lord Mahāvīra. It discusses the four teachings in the centuries. This Āgama is really a treasure of gems. It is of the size of more than 15000 Ślokas.
- (6) **Jñātādharma-Kathāṅga-sūtra** : It is of the form of the teaching of the religious discourses. Previously it contained three and a half crores of discourses, but at present there are 19 religious discourses. It is of the size of 6000 Ślokas.
- (7) **Upāsaka-daśāṅga-sūtra** : It deals with 12 vows, life-sketches of 10 great Jain householders and of Lord Mahāvīra, too. This deals with the teaching of the religious discourses and the ways of conduct.

It is of the size of around 800 Ślokas.

- (8) **Antagaḍa-daśāṅga-sūtra** : It deals mainly with the teaching of the religious discourses. It contains brief life-sketches of the highly spiritual souls who are born to liberate and those who are liberating ones : they are Andhaka Vṛṣṇi, Gautama and other 9 sons of queen Dhārīnī, 8 princes like Akṣobhakumāra, 6 sons of Devaki, Gajasukumāra, Yādava princes like Jāli, Mayāli, Vasudeva Kṛṣṇa, 8 queens like Rukmiṇī. It is available of the size of 800 Ślokas.
- (9) **Anuttaravavāyi-daśāṅga-sūtra** : It deals with the teaching of the religious discourses. It contains the life-sketches of those who practise the path of religious conduct, reach the *Anuttara Vimāna*, from there they drop in this world and attain Liberation in the next birth. Such souls are Abhayakumāra and other 9 princes of king Śrenika, Dirghasena and other 11 sons, Dhannā Anagāra, etc. It is of the size of 200 Ślokas.
- (10) **Praśna-vyākaraṇa-sūtra** : It deals mainly with the teaching of the ways of conduct. As per the remark of the Nandi-sūtra, it contained previously Lord Mahāvīra's answers to the questions put by gods, Vidyādhara, monks, nuns and the Jain householders. At present it contains the description of the ways leading to transgression and the self-control. It is of the size of 200 Ślokas.
- (11) **Vipāka-sūtrāṅga-sūtra** : It consists of 2 parts of learning. The first part is called the Fruition of miseries and depicts the life of 10 sinful souls, while the second part called the Fruition of happiness narrates illustrations of 10 meritorious souls. It is available of the size of 1200 Ślokas.

II Twelve Upāṅgas

- (1) **Uvavāyi-sūtra** : It is a subservient text to the Ācārāṅga-sūtra. It deals with the description of Campā city, 12 types of austerity, procession-arrival of Koṇika's marriage, 700 disciples of the monk Ambāda. It is of the size of 1000 Ślokas.
- (2) **Rāyapasenī-sūtra** : It is a subservient text to Sūyagadāṅga-sūtra. It depicts king Pradesi's jurisdiction, god Suryābha worshipping the Jina idols, etc. It is of the size of 2000 Ślokas.

- (3) **Jivabhigama-sūtra :** It is a subservient text to *Thānāṅga-sūtra*. It deals with the wisdom regarding the self and the non-self, the Jambū continent and its areas, etc. and the detailed description of the veneration offered by god Vijaya. The four chapters on areas, society, etc. published recently are composed on the line of the topics of this *Sūtra* and of the *Pannavaṇā-sūtra*. It is of the size of 4700 *Ślokas*.
- (4) **Pannavaṇā-sūtra :** It is a subservient text to the *Samavāyāṅga-sūtra*. It describes 36 steps or topics and it is of the size of 8000 *Ślokas*.
- (5) **Surya-prajñapti-sūtra** and
- (6) **Candra-prajñapti-sūtra :** These two falls under the teaching of the calculation. They depict the solar and the lunar transit, the movement of planets, the variations in the length of a day, seasons, northward and the southward solstices, etc. Each one of these *Āgamas* are of the size of 2200 *Ślokas*.
- (7) **Jambūdvipa-prajñapti-sūtra :** It mainly deals with the teaching of the calculations. As its name indicates, it describes at length the objects of the Jambū continent, the form and nature of 06 corners (*āra*). It is available in the size of 4500 *Ślokas*.
- Nirayāvalī-pañcaka :**
- (8) **Nirayāvalī-sūtra :** It depicts the war between the grandfather and the daughter's son, caused of a necklace and the elephant, the death of king Śrenika's 10 sons who attained hell after death. This war is designated as the most dreadful war of the Downward (*avasarpiṇi*) age.
- (9) **Kalpavatamsaka-sūtra :** It deals with the life-sketches of Kālakumara and other 09 princes of king Śrenika, the life-sketch of Padamakumgra and others.
- (10) **Pupphiyā-upāṅga-sūtra :** It consists of 10 lessons that covers the topics of the Moon-god, Sun-god, Venus, queen Bahuputrikā, Pūrṇabhadra, Mañibhadra, Datta, Śila, Bala and Añāḍḍhiya.
- (11) **Pupphaculiya-upāṅga-sūtra :** It depicts previous births of the 10 queens like Śrīdevī and others.
- (12) **Vahnidaśā-upāṅga sūtra :** It contains 10 stories of Yadu king Andhakavr̄ṣṇi, his 10 princes named Samudra and others, the tenth

one Vāsudeva, his son Balabhadra and his son Niṣadha.

III Ten *Payannā-sūtras* :

- (1) **Aurapaccakhāna-sūtra :** It deals with the final religious practice and the way of improving (the life so that the) death (may be improved).
- (2) **Bhattacharinnā-sūtra :** It describes (1) three types of *Pandita* death,
 (2) knowledge, (3) Īngini devotee
 (4) *Pādapopagamana*, etc.
- (4) **Santhāraga-payannā-sūtra :** It extols the *Saṁstāraka*.

** These four payannās can also be learnt and recited by the Jain householders. **

- (5) **Tandula-viyāliya-payannā-sūtra :** The ancient preceptors call this Payannā-sūtra as an ocean of the sentiment of detachment. It describes what amount of food an individual soul will eat in his life of 100 years, the human life can be justified by way of practising a religious life.
- (6) **Candāvijaya-payannā-sūtra :** It mainly deals with the religious practice that improves one's death.
- (7) **Devendrathui-payannā-sūtra :** It presents the hymns to the Lord sung by Indras and also furnishes important details on those Indras.
- (8) **Maraṇasamādhi-payannā-sūtra :** It describes at length the final religious practice and gives the summary of the 08 chapters dealing with death.
- (9) **Mahāpaccakhāna-payannā-sūtra :** It deals specially with what a monk should practise at the time of death and gives various beneficial informations.
- (10) **Gaṇivijaya-payannā-sūtra :** It gives the summary of some treatise on astrology.

These 10 Payannās are of the size of 2500 *Ślokas*.

Besides about 22 Payannās are known and even for these above 10 also there is a difference of opinion about their names. The Gacchācāra is taken, by some, in place of the Candāvijaya of the 10 Payannās.

IV Six Cheda-sūtras

- (1) Vyavahāra-sūtra, (2) Nisītha-sūtra,
- (3) Mahānisītha-sūtra, (4) Pancakalpa-sūtra,
- (5) Daśāruta-skandha-sūtra and (6) Br̥hatkalpa-sūtra.

These Chedasūtras deal with the rules, exceptions and vows.

The study of these is restricted only to those best monks who are (1) serene, (2) introvert, (3) fearing from the worldly existence, (4) exalted in restraint, (5) self-controlled, (6) rightfully discerning the subtlety of entity, territories, etc. (7) pondering over continuously the protection of the six-limbed souls, (8) praiseworthy, (9) exalted in keeping the tradition, (10) observing good religious conduct, (11) beneficial to all the beings and (12) Who have paved the path of Yoga under the guidance of their master.

V Four Mūlasūtras

- (1) **Daśavaikālika-sūtra** : It is compared with a lake of nectar for the monks and nuns established in the fifth stage. It consists of 10 lessons and ends with 02 Cūlikās called Rativākyā and Vivittacariyā. It is said that monk Sthūlabhadra's sister nun Yakṣā approached Simandhara Svāmī in the Mahāvideha region and received four Cūlikās. Here are incorporated two of them.
- (2) **Uttarādhyayana-sūtra** : It incorporates the last sermons of Lord Mahāvira. In 36 lessons it describes detachment, the conduct of monks and so on. It is available in the size of 2000 *Ślokas*.
- (3) **Anuyogadvāra-sūtra** : It discusses 17 topics on conduct, behaviour, etc. Some combine Piñčaniryukti with it, while others take it as a separate Āgama. Piñčaniryukti deals with the method of receiving food (*bhikṣā* or *gocari*), avoidance of 42 faults and to receive food, 06 reasons of taking food, 06 reasons for avoiding food, etc.
- (4) **Avaśyaka-sūtra** : It is the most useful Āgama for all the four groups of the Jain religious constituency. It consists of 06 lessons. It describes 06 obligatory duties of monks, nuns, house-holders and housewives. They are : (1) *Sāmāyika*, (2) *Caturvīṁśatistava*, (3) *Vandanā*, (4) *Pratikramana*, (5) *Kāyotsarga* and (6) *Paccakhāna*.

VI Two Cūlikās

- (1) **Nandi-sūtra** : It contains hymn to Lord Mahāvira, numerous similes for the religious constituency, name-list of 24 *Tirthankaras* and 11 *Gaṇadharas*, list of *Sthaviras* and the fivefold knowledge. It is available in the size of around 700 *Ślokas*.
- (2) **Anuyogadvāra-sūtra** : Though it comes last in the serial order of the 45 Āgamas, the learner needs it first. It is designated as the key to all the Āgamas. The term *Anuyoga* means explanatory device which is of four types : (1) Statement of proposition to be proved, (2) logical argument, (3) statement of accordance and (4) conclusion.

It teaches to pave the righteous path with the support of firm resolve and wordly involvements.

It is of the size of 2000 *Ślokas*.

આગમ - ૪૨

સર્વાનુયોગમય ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર - ૪૨

અધ્યયન -	૩૬	
ઉપલબ્ધ મૂલપાઠ	૨૧૦૦	શ્લોક પ્રમાણ.
પદસૂત્ર	૧૬૫૬	
ગદસૂત્ર	૮૮	

૩૬ અધ્યયનોનાં નામ

૧. વિનયશ્રુત	૧૬. મૃગાપુત્રીય
૨. પરિષહ ★	૨૦. મહાનિર્બંધીય
૩. ચાતુરંગીય	૨૧. સમુદ્રપાલીય
૪. અસંસ્કૃત/પ્રમાણપ્રમાણ	૨૨. રહેનેભીય
૫. અકામ ભરણ	૨૩. કેશી-ગૌતમીય
૬. કુદ્રાક નિર્બંધીય/પુરુષવિઘા ★	૨૪. સમિતિ
૭. ઔરલીય	૨૫. યજીય
૮. કાપિલીય	૨૬. સમાચારી
૯. નમિ-પ્રવાજ્યા	૨૭. ખલુંકીય
૧૦. દુમ-પત્રક	૨૮. મોક્ષમાર્ગ ગતિ
૧૧. બહુશ્રુત પૂજ્ય	૨૯. સમ્યકૃત્વ-પરાક્રમ ★
૧૨. હરિકેશીય	૩૦. તપમાર્ગ
૧૩. ચિત્તસંભૂતીય	૩૧. ચરણ-વિધિ
૧૪. ઈષુકારીય	૩૨. પ્રમાણસ્થાન
૧૫. સલિષ્પ	૩૩. કર્મ-પ્રકૃતિ
૧૬. બ્રહ્મચર્ય સમાધિ ★	૩૪. લેશયા વર્ણન
૧૭. પાપઅમણીય	૩૫. આણગાર
૧૮. સંયતીય	૩૬. જીવાળાવવિભક્તિ

★ ૨-૬-૧૬-૨૬ અધ્યયનોનાં અનુક્રમે ૪-૧-૧૦-૭૪ ગદસૂત્રો પણ છે.
બાકીનાનાં પદસૂત્રો જ છે.

(૧૪) અધ્યયન : ઈષુકારીય

આમાં રાજ ઈષુકુમાર અને રાણી કમલાવતી તેમજ પુરોહિત ભૂગુ અને તેની પત્ની જસા, તેમના બે પુત્રો મળી કુલે છ જણાનો પુરોહિતના પુત્રો તરીકેનો બીજે ભવ, તેમાં પૂર્વભવ-સ્મરણ અને પિતાને પ્રવૃત્તયા માટે અનુમતિ- યાચના, પિતા-પુત્રોનો ગૃહસ્થ જીવન, આત્મા વગેરે વિષય પર ચર્ચાને અંતે છ જણા દ્વારા દીક્ષા ગ્રહણ વગેરે વર્ણન છે.

(૧૫) અધ્યયન : સાધ્યા

આમાં લિક્ષુના લક્ષણ તેમજ નિયાળું, પ્રશંસા, કામ-ભોગોની ચાહના, એષણા વગેરેના નિષેધ, વિરક્તિ, અનાસક્તિ અને અત્યલ્પ સાધનો રાખવાના વિધિ વગેરે જેવા વિધિનિષેધો આપવામાં આવ્યા છે.

(૧૬) અધ્યયન : બ્રહ્મચર્ય-સમાધિ

આમાં ભગવાન મહાવીર દ્વારા બ્રહ્મચર્ય-સમાધિના સ્વી-વિષયક પાંચ, ભોગ-વિષયક ચાર અને મનોજા-શાખ-શ્રવણ મળીને કુલે દસ સ્થાનોનું નિર્દ્દિપણ, તે બધાયી દૂર રહેવા ઉપદેશ અને બ્રહ્મચર્યના મહિમા તથા તેનાથી શિવપદ પ્રાપ્તિ વગેરે વર્ણન છે.

(૧૭) અધ્યયન : પાપશમણીય

આમાં નિર્ગંધ-ધર્મને જાણતો હોવા છતાં સ્વર્ણદંદ-ચારી, પ્રમાણી, અધ્યયન-વિમુખ, અધિક-આહારી, અધિક-નિદ્રા લેનાર, અવિવેકી, માયાવી, બહુભાષી, અસિમાની, લોલી, વિષય-લોલુપ, દ્રેષ્ટિ, ચંચળ, અનિયમિત ભોજન કરવાવાળો, દુરાચારી, વિદ્યોપજીવી વગેરે દુર્ગુણોનું અને અંતે પંચાશ્વનું સેવન કરનાર શમણ ભષ્ટ થાય છે વગેરે વર્ણન છે.

(૧૮) અધ્યયન : સંયતીય

કાંપિલ્યપુરના રાજ સંયતનું શિકાર માટે ગમન, મૃગને બાણથી વીધિવું, બાણ-હત મૃગનું અણગાર ગદલાલી પાસે જવું, રાજનું આગમન અને પશ્ચાત્તાપ, રાજ અને મુનિનો ધર્મ-સંવાદ, રાજ દ્વારા દીક્ષા ગ્રહણ અને ભરત, સગર, મધવ વગેરે ૧૮ રાજાઓએ લીધિલી પ્રવર્જયા વગેરે વર્ણન પછી અંતે જે સર્વથા પરિશ્રહથી મુક્ત છે તેને મુક્તિ મળે છે તેવો ઉપદેશ છે.

(૧૯) અધ્યયન : મૃગાપુરીય

આમાં સુગ્રીવ નણરના રાજ બળભડ અને રાણી મૃગાના પુત્ર મૃગાની ક્ષય છે. મૃગ પુત્રને મુનિનું દર્શન થવાથી પૂર્વ-જન્મ-સ્મૃતિ, માતાપિતા સાથે પ્રવર્જયાની અનુમતિ પ્રાર્થના, લોગો અને શમણ-જીવનની કઠણતા વિષયક ચર્ચા, અંતે પ્રવર્જયા, એક માસની સંલેખના અને શિવપદ પ્રાપ્તિ વગેરે વર્ણન છે.

(૨૦) અધ્યયન : મહાનિર્ગંધીય

આમાં આરંભે સિદ્ધો અને સંયતોને નમસ્કાર કરીને સત્ય ધર્મકથાની પ્રેરણા કરવામાં આવી છે. મગધના રાજ શૈલીક અને અનાથી મુનિનો સુંદર વાર્તાલાપ છે. અનાથતાના વિવિધ પ્રકારો જણાવી મહાનિર્ગંધના જીવનનું વિસ્તૃત વર્ણન છે. આમાં મુનિ જીવનની તુલના પક્ષિ-જીવન સાથે કરવામાં આવી છે.

(૨૧) અધ્યયન : સમુદ્રપાલીય

આમાં ભગવાન મહાવીરના ચંપા નગરીવાસી શિષ્ય પાલિત શાવક અને તેની પત્નીના પિલુડ નગરથી પરત આવતી વખતે સમુદ્રમાં પુત્ર જન્મ, પુત્રનું નામ સમુદ્રપાલ, કાળકમે કોઈ ચોરને વધ્યભૂમિ પર લઈ જવાતો જોઈને વૈરાગ્ય, પછી પ્રવર્જયા, સંયમ સાધના અને કેવળજ્ઞાન વગેરે વર્ણના અંતે સમુદ્રપાલ સંસાર-સમુદ્રને પાર કરી ગયાનો ઉપસંહાર છે.

(૨૨) અધ્યયન : રહનેમીય (રથનેમીય)

આમાં શૌરીપુરના રાજ વસુદેવની પત્ની રિવાના પુત્ર અરિષ્ટનેમિ દ્વારા વિવાહમંડપમાં વધમાટે રાખેલા પક્ષીઓને ઉડાડી મૂકવા, દીક્ષા અને રૈવતક-પર્વત પર તપ, રાજુમતી કુમારીની પ્રવર્જયા અને અરિષ્ટનેમિના દર્શનાર્થે રૈવતક-પર્વત પર જતા માર્ગમાં વરસાદમાં લીંજાઈ જવું, લીના વચ્ચે સૂક્ષ્વવાગુક્ષમાં જવું, ત્યાં તપ કરતા રથનેમિનું સંયમથી વિચલિત થવું, રાજુમતીનો ઉપદેશ, રથનેમિની સંયમમાં સ્થિરતા અને બંનેને કેવળજ્ઞાન અને નિર્વાણ વગેરે વર્ણન છે.

(૨૩) અધ્યયન : કેરી-ગૌતમીય

આમાં ભગવાન પાર્શ્વનાથના શાવસ્તીના કેરીશ્રમણ અને ભગવાન મહાવીરના શિષ્ય ભગવાન ગૌતમ ગણધરનું મિલન, ભગવાન ગૌતમ ગણધર દ્વારા કેરીના ચતુર્યામધર્મ, અનુયાયી-શમણ, વિજય-પ્રાતિક્રિમ વગેરે ૧૨ પ્રશ્નોના ઉત્તર અને સમાધાન અને કેરી શમણ વડે પંચ મહાવ્રત ધારણ વગેરે વર્ણન છે.

(૨૪) અધ્યયન : સમિતિ

આમાં આઠ પ્રવચન-માતામાં પાંચ સમિતિઓ ઈર્યા, બાધા, એષણા, આદાન અને પરિષાપનિકા તેમજ ત્રણ ગુસ્સિ-મન, વચન અને કર્મ, તે બધાનાં લેદોનું વર્ણન કરીને આ આઠ પ્રવચન-માતાની સમ્યક્ આરાધનાથી મુક્તિની વાત છે.

(૨૫) અધ્યયન : યજીય

આમાં વારાણસી ખણ્ણાર ઉધાનમાં ઉતારો કરી રહેલા જયધોષ મુનિનું યજા કરી રહેલા વિજય ધોષના યજામાં બિક્ષાર્થે જવું, લિક્ષા ન આપવી, વિજયધોષના પ્રશ્નોના જયધોષ દ્વારા ઉત્તર, સાચા ખાલણ અને વેદ-વિહિત યજાનું વર્ણન તેમજ શમણ, ખાલણ,

મુનિ અને તાપસની વ્યાખ્યાઓને અંતે વિજ્યઘોષની બિક્ષા ગ્રહણ માર્ગ પ્રાર્થના, જ્યઘોષ
મનિ દ્વારા વિરતિનો ઉપદેશ, વિજ્યઘોષની પ્રવર્જયા વગેરે વર્ણન છે.

(३६) અધ્યયન : સમાચારી

આમાં સમાચારી ના ૧૦ લેણ અને ૧૦ કર્તવ્ય, દિવસ-સમાચારી અને તેને માટે દિવસના ચાર ભાગ અનુસાર શ્રમણ-કૃત્ય તેમજ રાન્નિ-સમાચારી અને તેને માટે રાન્નિના ચાર ભાગ અનુસાર શ્રમણ-કૃત્ય, સિદ્ધસ્તુતિ અને અંતે સમાચારીની આરાધનાથી શિવપદ પાદિની વાત જળાવી છે.

(३७) અધ્યયન : ખલંકીય

આમાં ગર્જાચાર્યના આધ્યાત્મિક પરિચય પછી તેમનું ચિંતન, દુષ્ટ શિષ્યોની દુષ્ટ આખલા સાથે તુલના અને તેને વહુન કરનાર સારથિની પોતાની સાથે તુલના, દુષ્ટ શિષ્ય ત્યાગ અને એકાશી વિહારનં કૃથાનક છે.

(२८) અધ્યયન : મોક્ષમાર્ગ - ગતિ

આમાં મોક્ષમાર્ગના જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર અને તપ એમ ચાર કારણ જણાવી દરેકના ભેદો અને તેની પરિભાષા તથા કર્તવ્યો વગેરે ચર્ચા કરીને તપ - સંયમ દ્વારા કર્મક્ષય થાય છે તેમ ઉપરંતુ કર્યો છે.

(२६) અધ્યયન : સમ્યકૃત્વ - પરાજય

આમાં સંવેગ, નિર્વેહ, શ્રદ્ધા, શુશ્રૂષા (સેવા) વગેરે ૭૪ બાખતોના ઇણની ચચને અંતે આ નિર્દ્દિપણ ભગવાન મહાવીર દ્વારા કરવામાં આવ્યું છે તેમ ઉપરસ્થિત રીતે.

(૩૦) અધ્યયન : તપ-માર્ગ

આમાં તપશ્ચર્યાથી કર્મક્ષય થાય છે તેમ આરંભે જણાવીને છ પ્રકારના ખાલ્ય તપ અને છ પ્રકારના આદ્યંતર તપ તેમના ભેદો અને લક્ષણો આપીને અંતે તપશ્ચર્યાથી નિર્વાણ મળે છે તેમ ઉપસંહાર કર્યો છે.

(३१) અધ્યયન : ચરણ - વિધિ

આમાં ચારિત્રથી ભવ-મુક્તિની વાત જણાવી, પ્રવૃત્તિ અને નિવૃત્તિની વ્યાખ્યા, રાગદ્રોષ વગેરેમાંથી નિવૃત્તિ અને વ્રત-સમિતિઓ વગેરેમાં પ્રવૃત્તિ વગેરે વર્ણન પછી પિંડ-અવગ્રહ પ્રતિમા, ભ્રલયર્થ-ગુસ્તિ, ઉપાસક, લિક્ષુ-પ્રતિમા વગેરેમાં પ્રવૃત્તિનું વિસ્તૃત વર્ણન કરી વિવિધ પ્રવૃત્તિ-નિવૃત્તિ જણાવી છે. ચરણ-વિધિની આરાધનાનું ઇણ ભવ-મુક્તિ છે એવો ઉપસંહાર છે.

(३२) અધ્યયન : પ્રમાણ સ્થાન

આમાં સમાધિ- ભરણનાં સાધનો, કુ: ખના કારણ અને તેમનો સમૃદ્ધો નાશ, પાંચ.

ડિન્ડિય - વિષયોથી વિરક્ત થવાનો ઉપેક્ષણ, તેમજ વિરક્ત, વીતરાગ, જીવ-મુક્ત, મુક્તાત્મા વર્ગે રેન્ન વર્ણન છે.

(उम्म) अध्ययनः कुर्भि-प्रकृति

આમાં (૧) જ્ઞાનાવરણીય, (૨) દર્શનાવરણીય, (૩) વેદનીય, (૪) મોહનીય, (૫) આચ્યુ, (૬) નામ, (૭) ગોત્ર અને (૮) અંતરાય - એમ કર્મની આઠ પ્રકૃતિઓ, રૂપાદ્ય-ઉત્કષ્ટ સ્થિતિઓ અને તે કર્મના અનલાગ એવા રસ વર્ગેનનું વર્ણન છે.

(੩੪) ਅੰਧਿਆਨ : ਲੇਖਾਂ-ਵਾਰਤਾਂ

આમાં દેશયા સંખ્યા ૧૧ અધિકાર, દરેક દેશયાના નામ, વર્ણ, રસ, ગંધ, સ્પર્શ,
પરિણામ, લક્ષણ, સ્થાન, સ્થિતિ અને ગતિ વગેરેનું વર્ણન છે.

(उप) अध्ययन : अणगार

આમાં સાધુ-નિવાસના અયોગ્ય સ્થાન, લોજન રાંધવાનો નિષેધ, લિક્ષાવૃત્તિ-વેધાન, સાધના-વિધિ વગેરે વર્ણન છે.

(३६) અધ્યયન : જીવાજીવ વિભક્તિ

આમાં જીવ-અજીવ વિલક્ષિતના જ્ઞાન ક્ષારા સંયમ સાધનાની વાત જણાવીને લોક-
અલોકનું સ્વરૂપ, જીવ-અજીવના દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવનું નિરૂપણ કરીને અજીવના
રૂપી-અડપી લેટ-પ્રાબેદો, લક્ષણ સ્થિતિ, પરિણામ વગેરે આપ્યાં છે.

જીવનિભાગમાં જીવના બે પ્રકાર- સિદ્ધ અને સંસારી, સંસારીના લેદ-પ્રભેદો ને મજ તેમના લક્ષણ, સ્થિતિ, પરિણામ વગેરે વર્ણનને અંતે ઉપસંહારમાં જણાવ્યું છે કે આ છત્રીસ અધ્યયનોનું કથન કર્યા પછી લગતવાન ભલાવીરને નિર્વાણ પ્રાપ્ત થયું હતું.

સિરિ ઉસહદેવ સામિસ્સ ણમો | સિરિ ગોડી - જિરાઉલા - સબ્વોદયપાસણાહારણ ણમો | નમોડત્થુણ સમણસ્સ ભગવાઓ મહા મહાવીર વબ્ધમાણ સામિસ્સ | સિરિ ગોયમ-સોહમ્માઇ સબ્વ ગણહરાણ ણમો | સિરિ સુગુરુ-દેવાણ ણમો | **ફક્તફક્ત** દસવેયાલિયસુત્તં **ફક્તફક્ત** ૧ પઢમં દુમપુષ્પિયડજન્નયણં ☆☆☆ ૧. ધ્મ્મો મંગલમુક્તિકું અહિંસા સંજમો તવો | દેવા વિ તં નમંસંતિ જસ્સ ધ્મ્મે સયા મણો | ૧ ૨. જહા દુમસ્સ પુફેસુ ભમરો આવિયઈ રસં | ન ય પુફં કિલામેઝ સો ય પીણેઝ અપ્પયં | ૨ || ૩. એમેએ સમણા મુત્તા જે લોએ સંતિ સાહુણો | વિહંગમા વ પફેસુ દાણ-ભત્તેસણે રયા | ૩ || ૪. વયં ચ વિત્તિં લબ્ધામો ન ય કોઇ ઉવહ્મર્ઝ | અહાગડેસુ રીયંતે પુફેસુ ભમરા જહા | ૪ || ૫. મહુકારસમા બુદ્ધા જે ભવંતિ અણિસ્સિયા | નાણાપિડિરયા દંતા તેણ વુચ્ચંતિ સાહુણો | ૫ || તિ બેમિ | ☆☆☆ ૧ || ૨ બિઝ્યં સામણણપુબ્વગડજન્નયણં ☆☆☆ ૬. કહં નુ કુજા સામણણ જો કામે ન નિવારએ | પએ પએ વિસીયંતો સંકપ્પસ્સ વસં ગાઓ ? | ૧ || ૭. વત્થ-ગંધમલંકારં ઇથીઓ સયણાણિ ય | અચ્છંદા જે ન ભુંજંતિ ન સે ચાઝ ત્તિ વુચ્ચિઝ | ૨ || ૮. જે ય કંતે પિએ ભોએ લદ્ધે વિપ્પિદ્ધિ કુબ્વર્ઝ | સાહીણે ચયર્ઝ ભોએ સે હુ ચાઝ ત્તિ વુચ્ચિઝ | ૩ || ૯. સમાએ પેહાએ પરિબ્વયંતો, સિયા મણો નિસ્સર્રિ બહિદ્ધા | ન સા મહં નો વિ અહં પિ તીસે, ઇચ્ચેવ તાઓ વિણએજ રાગં | ૪ || ૧૦. આયાવયાહી ચય સોગુમલ્લં, કામે કમાહી કમિયં ખુ દચકુખં | છિંદાહિ દોસં વિણએજ રાગં, એવં સુહી હોહિસિ સંપરાએ | ૫ || ૧૧. પકુખંદે જલિયં જોઇં ધૂમકેઉ દુરાસયં | નેચ્છંતિ વંતયં ભોતું કુલે જાયા અગંધણે | ૬ || ૧૨. ધિરસ્થુ તે જસોકામી જો તં જીવિયકારણા | વંતં ઇચ્છસિ આવેઉ સેયં તે મરણં ભવે | ૭ || ૧૩. અહં ચ ભોગરાયસ્સ તં ચ સિ અંધગવળિણો | મા કુલે ગંધણા હોમો સંજમં નિનુઓ ચર | ૮ || ૧૪. જઇ તં કાહિસિ ભાવં જા જા દચ્છિસિ નારિઓ | વાયાઇદ્ધો બ્વ હંડો અદ્વિયપ્પા ભવિસ્સસિ | ૯ || ૧૫. તીસે સો વયણ સોચ્ચા સંજયાએ સુભાસિયં | અંકુસેણ જહા નાગો ધ્મ્મે સંપદિવાઇઓ | ૧૦ || ૧૬. એવં કરેતિ સંબુદ્ધા પંડિયા પવિયકુખણા | વિણિયદૃંતિ ભોગેસુ જહા સે પુરિસોત્તમો | ૧૧ || તિ બેમિ | ૨ || ૨ ગુજરાતી પ્રોજેક્ટ | ☆☆☆ ૩ તદ્દ્યં ખુદ્ધિયાયારકહડજન્નયણં ☆☆☆ ૧૭. સંજમે સુદ્ધિયપ્પાણ વિપ્પમુક્કાણ તાઇણં | તેસિમેયમણાઇણં નિગંધાણં મહેસિણં | ૧ || ૧૮. ઉદ્દેસિયં ૧ કીયગડં ૨ નિયાગં ૩ અભિહડાણિ ૪ ય | રાઇભતે ૫ સિણાણે ૬ ય ગંધ ૭ મલ્લે ૮ ય વીયણે ૯ | ૨ || ૧૯. સન્નિહી ૧૦ ગિહિમતે ૧૧. ય રાયપિદે કિમિચ્છે ૧૨ | સંબાહણ ૧૩ દંતપહોયણા ૧૪ ય, સંપુચ્છણ ૧૫ દેહપલોયણા ૧૬ ય | ૩ || ૨૦. અદ્વાવએ ૧૭ ય નાલી ય ૧૮ છત્તસ્સ ય ધારણદ્વાએ ૧૯ | તેગિચ્છે ૨૦ પાહણા પાએ ૨૧ સમારંભં ચ જોઇણો ૨૨ | ૪ || ૨૧. સેજ્જાયરપિંડં ૨૩ ચ. આસંદી ૨૪ પલિયંકએ ૨૫ | ગિહંતરનિસેજ્જા ૨૬ ય ગાયસ્સુબ્વદ્ધણાણિ ૨૭ ય | ૫ || ૨૨. ગિહિણો વેયાવડિયં ૨૮ જા ય આજીવવત્તિયા ૨૯ | તત્તાનિબુડભોઝ્તં ૩૦ આઉરસ્સરણાણિ ૩૧ ય | ૬ || ૨૩. મૂલએ ૩૨ સિંગબેરે ૩૩ ય ઉચ્છુખંડે અણિબુહે ૩૪ | કંદે ૩૫ મૂલે ૩૬ સચ્ચિતે ફલે ૩૭ બીએ ય આમએ ૩૮ | ૭ || ૨૪. સોવચ્ચલે ૩૯ સિંધવે લોણે ૪૦ રૂમાલોણે ય આમએ ૪૧ | સામુદે ૪૨ પંસુખારે ૪૩ ય કાલાલોણે ય આમએ ૪૪ | ૮ || ૨૫ થૂવણે ૪૫ ત્તિ વમણે ૪૬ ય વત્થીકમ્મ ૪૭ વિરેયણે ૪૮ | અંજણે ૪૯ દંતવણે ૫૦ ય ગાયાભંગ ૫૧ વિભૂસણે ૫૨ | ૯ || ૨૬. સબ્વમેયમણાઇણં નિગંધાણ મહેસિણં | સંજમમ્મિ ય જુત્તાણ લહુભૂયવિહારિણં | ૧૦ || ૨૭. પંચાસવપરિન્નાયા તિગુત્તા છસુ સંજયા | પંજનિગણા ધીરં નિગંધા ઉજુદંસિણો | ૧૧ || ૨૮. આયાવયંતિ ગિમ્હેસુ હેમંતેસુ અવાઉડા | વાસાસુ પદિસંલિણા સંજયા સુસમાહિયા | ૧૨ || ૨૯. પરીસહરિઊદંતા થુયમોહા જિંદિયા | સબ્વદુકુખપદ્ધીણદ્વા પક્કમંતિ મહેસિણો | ૧૩ || ૩૦. દુક્કરાઇં કરેતા ણ દુસ્સહાઇં સહેતુ ય | કેઝિથ દેવલોગેસુ કેઝ સિજિંતિ નીરયા | ૧૪ || ૩૧. ખવેત્તા પુબ્વકમ્માઇં સંજમેણ તવેણ ય | સિદ્ધિમગ્ગમણુપ્પત્તા તાઇણો પરિનિબુડ | ૧૫ || તિ બેમિ | ☆☆☆ ૩૨. ચઉત્થં છજીવણિયડજન્નયણં ☆☆☆ ૩૨. સુયં મે આઉસં ! તેણ ભગવયા એવમકુખાયં ઇહ ખલુ છજીવણિયા નામડજન્નયણં સમણેણ ભગવયા મહાવીરેણ કાસવેણ પવેયા સુયકુખાયા સુપણણતા સેયં મે અહિજિઉં અજ્ઞાયણં ધ્મ્મપન્તતી | ૧ || ૩૩. કયરા ખલુ સા છજીવણિયા નામડજન્નયણં સમણેણ ભગવયા મહાવીરેણ કાસવેણ પવેયા સુયકુખાયા સુપન્તતા સેયં મે

સૌજન્ય :- પૂ. સા. શ્રી અરુણાપ્રભાશ્રી મ.સા. શિષ્યા પૂ. સા. શ્રી નંદીપર્ધના. શ્રી જી મ.સા. ની પ્રેરણાથી અં. સૌ. રતનબેન કલ્યાણાજુ નાગલપુર (કર્ચ) ઘાટકોપર

अहिजितं अज्ञायणं धम्मपन्नती ? ॥२॥ ३४. इमा खलु सा छज्जीवणिया णामऽज्ञायणं समणेण भगवया महावीरेण कासवेण पवेइया सुयकखाया सुपन्नता सेयं मे अहिजितं अज्ञायणं धम्मपन्नती । तं जहा पुढिकाइया १ आउकाइया २ तेउकाइया ३ वाउकाइया ४ वणस्सइकाइया ५ तसकाइया ६ ॥३॥ ३५. पुढिवि चित्तमंतमकखाया अणेगजीवा पुढो सत्ता अन्नत्थ सत्थपरिणएणं ॥४॥ ३६. आउ चित्तमंतमकखाया अणेगजीवा पुढो सत्ता अन्नत्थ सत्थपरिणएणं ॥५॥ ३७. तेउ चित्तमंतमकखाया अणेगजीवा पुढो सत्ता अन्नत्थ सत्थपरिणएणं ॥६॥ ३८. वाउ चित्तमंतमकखाया अणेगजीवा पुढो सत्ता अन्नत्थ सत्थपरिणएणं ॥७॥ ३९. वणस्सइ चित्तमंतमकखाया अणेगजीवा पुढो सत्ता अन्नत्थ सत्थपरिणएणं, तं जहा अग्नबीया मूलबीयां पोरबीया खंधबीया बीयरुहा सम्मुच्छिमा तणलया वणस्सइकाइया सबीया, चित्तमंतमकखाया अणेगजीवा पुढो सत्ता अन्नत्थ सत्थपरिणएणं ॥८॥ ४०. से जे पुण इमे अणेगे बहवे तसा पाणा तं जहा अंडया पोयया जराउया रसया संसेइमा सम्मुच्छिमा उभिया उववाइया जेसिं केसिचि पाणाणं अभिक्कंतं पडिक्कंतं संकुचियं पसारियं रुयं भंतं तसियं पलाइयं, आगइ-गइविन्नाया, जे य कीड-पर्यंगा, जा य कुंथु-पिवीलिया, सब्वे बेइंदिया सब्वे तेइंदिया सब्वे चउरिदिया सब्वे पंचेदिया सब्वे तिरिक्खजोणिया सब्वे नेरइया सब्वे मण्या सब्वे देवा पाणा परमाहम्मिया, एसो खलु छडो जीवनिकाओ तसकाओ त्ति पवुच्चइ ॥९॥ ४१. इच्चेसिं छणहं जीवनिकायाणं नेव सयं दंडं समारंभेज्जा, नेवउन्नेहिं दंडं समारंभते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि ॥१०॥ पुढिविक्कातिए जीवे ण सद्वहति जो जिणेहि पण्णत्ते । अणभिगतपुण्ण-पावो ण सो उद्वावणाजोग्गो ॥१॥ आउक्कातिए जीवे ण सद्वहति जो जिणेहि पण्णत्ते । अणभिगतपुण्ण-पावो ण सो उद्वावणाजोग्गो ॥२॥ तेउक्कातिए जीवे ण सद्वहति जो जिणेहि पण्णत्ते । अणभिगतपुण्ण-पावो ण सो उद्वावणाजोग्गो ॥३॥ वाउक्कातिए जीवे ण सद्वहति जो जिणेहि पण्णत्ते । अणभिगतपुण्ण-पावो ण सो उद्वावणाजोग्गो ॥४॥ वणस्सतिकातिए जीवे ण सद्वहति जो जिणेहि पण्णत्ते । अणभिगतपुण्ण-पावो ण सो उद्वावणाजोग्गो ॥५॥ तसकातिए जीवे ण सद्वहति जो जिणेहि पण्णत्ते । अणभिगतपुण्ण-पावो ण सो उद्वावणाजोग्गो ॥६॥ आउक्कातिए जीवे सद्वहती जो जिणेहि पण्णत्ते । अभिगतपुण्ण-पावो सो हु उवद्वावणे जोग्गो ॥७॥ आउक्कातिए जीवे सद्वहती जो जिणेहि पण्णत्ते । अभिगतपुण्ण-पावो सो हु उवद्वावणे जोग्गो ॥८॥ तेउक्कातिए जीवे सद्वहती जो जिणेहि पण्णत्ते । अभिगतपुण्ण-पावो सो हु उवद्वावणे जोग्गो ॥९॥ वाउक्कातिए जीवे सद्वहती जो जिणेहि पण्णत्ते । अभिगतपुण्ण-पावो सो हु उवद्वावणे जोग्गो ॥१०॥ वणस्सतिक्कातिए जीवे सद्वहती जो जिणेहि पण्णत्ते । अभिगतपुण्ण-पावो सो हु उवद्वावणे जोग्गो ॥११॥ तसकातिए जीवे सद्वहती जो जिणेहि पण्णत्ते । अभिगतपुण्ण-पावो सो हु उवद्वावणे जोग्गो ॥१२॥ ४२. पढमे भंते ! महव्वए पाणाइवायाओ वेरमणं । सब्वं भंते ! पाणाइवायं पच्चकखामि, से सुहुमं वा बायरं वा तसं वा थावरं वा, नेव सयं पाणे अइवाएज्जा, नेवउन्नेहिं पाणे अइवायावेज्जा, पाणे अइवायंते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि । पढमे भंते ! महव्वए उवट्टिओ मि सब्वाओ पाणाइवायाओ वेरमणं ॥१३॥ ४३. अहावरे दोच्चे भंते ! महव्वए मुसावायाओ वेरमणं । सब्वं भंते ! मुसावायं पच्चकखामि, से कोहा वा लोहा वा भया वा हासा वा । नेव सयं मुसं वएज्जा, नेवउन्नेहिं मुसं वायावेज्जा, मुसं वयंते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि । तस्स भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि । दोच्चे भंते ! महव्वए उवट्टिओ मि सब्वाओ मुसावायाओ वेरमणं ॥१४॥ ४४. अहावरे तच्चे भंते ! महव्वए अदिन्नादाणाओ वेरमणं । सब्वं भंते ! अदिन्नादाणं पच्चकखामि । से गामे वानगरे वा रन्ने वा अप्पं वा बहुं वा अणु वा थूलं वा चित्तमंतं वा अचित्तमंतं वा । नेव सयं अदिन्नं गेणहेज्जा, नेवउन्नेहिं अदिन्नं गेणहावेज्जा, अदिन्नं गेणहते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्कमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि । तच्चे भंते ! महव्वए उवट्टिओ मि सब्वाओ अदिन्नादाणाओ वेरमणं

॥१३॥ ४५. अहावरे चउत्थे भंते ! महब्बए मेहुणाओ वेरमणं | सब्वं भंते ! मेहुणं पच्चकखामि, से दिव्वं वा माणुस्सं वा तिरिकखजोणियं वा । नेव सयं मेहुणं सेवेजा, नेवऽन्नेहिं मेहुणं सेवावेज्जा, मेहुणं सेवंते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि । चउत्थे भंते ! महब्बए उवट्ठिओ मि सब्वाओ मेहुणाओ वेरमणं ॥१४॥ ४६. अहावरे पंचमे भंते ! महब्बए परिग्गहाओ वेरमणं | सब्वं भंते ! परिग्गहं पच्चकखामि, से अप्पं वा बहुं वा अणुं वा थूलं वा चितमंतं वा अचितमंतं वा । नेव सयं परिग्गहं परिगेष्टेज्जा, नेवऽन्नेहिं परिग्गहं परिगेष्टहावेज्जा, परिग्गहं परिगेष्टहंते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि । पंचमे भंते ! महब्बए उवट्ठिओ मि सब्वाओ परिग्गहाओ वेरमणं ॥१५॥ ४७. अहावरे छट्टे भंते ! वए राईभोयणाओ वेरमणं | सब्वे भंते ! राईभोयणं पच्चकखामि, से असणं वा पाणं खाइमं वा साइमं वा । नेव सयं राई भुंजेज्जा, नेवऽन्नेहिं राई भुंजवेज्जा, राई भुंजंते वि अन्ने न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि । छट्टे भंते ! वए उवट्ठिओ मि सब्वाओ राईभोयणाओ वेरमणं ॥१६॥ ४८. इच्चेइयाइं पंच महब्बयाइं राईभोयणवेरमणछट्टाइं अत्तहियट्टयाए उवसंपज्जित्ता णं विहरामि ॥१७॥ ४९. से भिकखू वा भिकखुणी वा संजय-विरय-पडिहय-पच्चकखायपाव-कम्मे दिया वा राओ वा एगओ वा परिसागओ वा सुत्ते वा जागरमणे वा, से पुढविं वा भित्तिं वा सिलं वा लेलुं वा ससरकखं वा कायं ससरकखं वा वत्थं हृथ्येण वा पाएण वा कट्टेण वा कलिचेण वा अंगुलियाए वा सलगाए वा सलागहृथ्येण वा नाऽऽलिहेज्जा न विलिहेज्जा न घट्टेज्जा न भिदेज्जा, अन्नं नाऽऽलिहावेज्जा न विलिहावेज्जा न घट्टावेज्जा न भिंदावेज्जा अन्नं आलिहंतं वा विलिहंतं वा घट्टंतं वा भिंदंतं वा न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेते पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि ॥१८॥ ५०. से भिकखू वा भिकखुणि वा संजय-विरय-पडिहय-पच्चकखायपाव-कम्मे दिया वा राओ वा एगओ वा परिसागओ वा सुत्ते वा जागरमणे वा, से उदगं वा ओसं वा हिमं वा महियं वा करंग वा हरतणुगं वा सुद्धोदगं वा उदओल्लं वा कायं उदओल्लं वा वत्थं ससिणिद्धं वा कायं ससिणिद्धं वा वत्थं नाऽऽमुसेज्जा न संफुसेज्जा न आवीलेज्जा न पवीलेज्जा न अक्खोडेज्जा न पक्खोडेज्जा न आयावेज्जा न पयावेज्जा, अन्नं नाऽऽमुसावेज्जा न संफुसावेज्जा न आवीलावेज्जा न पवीलावेज्जा न अक्खोडावेज्जा न पक्खोडावेज्जा न आयावेज्जा न पयावेज्जा, अन्नं आमुसंतं वा संफुसंतं वा आवीलंतं वा पवीलंतं वा अक्खोडेंतं वा पक्खोडेंतं वा आयावेंतं वा पयावेंतं वा न समणुजाणेज्ज । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि ॥१९॥ ५१. से भिकखू वा भिकखुणी वा संजय-विरय-पडिहय-पच्चकखायपाव-कम्मे दिया वा राओ वा एगओ वा परिसागओ वा सुत्ते वा जागरमणे वा से अगणिं वा इंगालं वा मुम्मुरं वा अच्चिं वा जालं वा अलायं वा सुद्धागणिं वा उक्कं वा, न उंजेज्जा न घट्टेज्जा न उज्जालेज्जा न निव्वावेज्जा, अन्नं न उंजावेज्जा न घट्टावेज्जा न उज्जालावेज्जा न निव्वावेज्जा, अन्नं उंजंतं वा घट्टंतं वा उज्जालंतं वा निव्वावंतं वा न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि ॥२०॥ ५२. से भिकखू वा भिकखुणी वा संजय-विरय-पडिहय-पच्चकखायपावकम्मे दिया वा राओ वा एगओ वा परिसागओ वा सुत्ते वा जागरमणे वा, से सिएण वा विहुयणेण वा तालियंटण वा पत्तेण वा पत्तभंगेण वा साहाभंगेण वा पिहुणेण वा पिहुणहृथ्येण वा चेलेण वा चेलकणेण वा हृथ्येण वा मुहेण वा अप्पणो वा कायं बाहिरं वा वि पोग्गलं न फूमेज्जा न वीएज्जा, अन्नं न फूमावेज्जा न वीयावेज्जा, अन्नं फूमंतं वा वीयंतं वा न समणुजाणेज्जा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेणं, मणेणं वायाए काएणं, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्रमामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि ॥२१॥ ५३. से भिकखू वा भिकखुणी वा संजय-विरय-पडिहय-पच्चकखायपावकम्मे

दिया वा राओ वा एगओ वा परिसागओ वा सुते वा जागरमाणे वा, से बीएसु वा बीयपइट्टेसु वा रूढेसु वा रूढपइट्टेसु वा जाएसु वा जायपइट्टेसु वा हरिएसु वा हरियपइट्टेसु वा छिन्नपइट्टेसु वा सच्चित्तेसु वा सच्चित्तकोलयडिनिस्सिएसु वा, न गच्छेज्ञा न चिट्टेज्ञा न निसीएज्ञा न तुयट्टेज्ञा, अन्नं न गच्छावेज्ञा न चिद्वावेज्ञा न निसीयावेज्ञा न तुयद्वावेज्ञा, अन्नं गच्छंतं वा चिद्वंतं वा निसीयंतं वा तुयद्वंतं वा न समणुजाणेज्ञा । जावज्जीवाए तिविहं तिविहेण, मणेण वायाए काएण, न करेमि न कारवेमि करेतं पि अन्नं न समणुजाणामि, तस्स भंते ! पडिक्मामि निंदामि गरहामि अप्पाणं वोसिरामि ॥२२॥ ५४. से भिकखू वा भिकखुणी वा संजय-विरय-पदिहय-पच्चकखायपाव-कम्मे दिया वा राओ वा एगओ वा परिसागओ वा सुते वा जागरमाणे वा, से कीडं वा पयंगं वा कुंथु वा पिविलियं वा हृत्थंसि वा पायंसि वा बाहुंसि वा ऊरुंसि वा उदरंसि वा सीसंसि वा वत्थंसि वा पडिग्गहंसि वा कंबलंसि वा पायपुंछणंसि वा रयहरणंसि वा गोच्छगंसि वा उंडगंसि वा दंडगंसि वा पीढगंसि वा फलगंसि वा सेज्जंसि वा संथारगंसि वा अन्नयरंसि वा तह्प्पगरे उवगरणजाए तओ संजयामेव पडिलेहिय पडिलेहिय पमज्जिय पमज्जिय एगंतमवणेज्ञा, नो पां संघायमावज्ञेज्ञा ॥२३॥ ५५. अजयं चरमाणो उ पाण-भूयाइं हिंसई । बंधई पावयं कम्मं तं से होइ कडुयं फलं ॥२४॥ ५६. अजयं चिद्वमाणो उ पाण-भूयाइं हिंसई । बंधई पावयं कम्मं तं से होइ कडुयं फलं ॥२५॥ ५७. अजयं आसमाणो उ पाण-भूयाइं हिंसई । बंधई पावयं कम्मं सं से होइ कडुयं फलं ॥२६॥ ५८. अजयं सयमाणो उ पाण-भूयाइं हिंसई । बंधई पावयं कम्मं तं से होइ कडुयं फलं ॥२७॥ ५९. अजयं भुंजमाणो उ पाण-भूयाइं हिंसई । बंधई पावयं कम्मं तं से होइ कडुयं फलं ॥२८॥ ६०. अजयं भासमाणो उ पाण-भूयाइं हिंसई । बंधई पावयं कम्मं तं से होइ कडुयं फलं ॥२९॥ ६१. कहं चरे ? कहं चिट्टे ? कहमासे ? कहं सए ? । कहं भुंजंतो भासंतो पावं कम्मं न बंधई ? ॥३०॥ ६२. जयं चरे जयं चिट्टे जयमासे जयं सए । जयं भुंजंतो भासंतो पावं कम्मं न बंधई ॥३१॥ ६३. सव्वभूयप्पभूयस्स सम्मं भूयाइं पासाओ । पिहियासवस्स दंतस्स पावं कम्मं न बंधई ॥३२॥ ६४. पढमं नाणं तओ दया एवं चिद्वइ सव्वसंजए । अन्नाणी किं काही ? किं वा नाहिइ छेय पावगं ? ॥३३॥ ६५. सोच्चा जाणइ कल्लाणं सोच्चा जाणइ पावगं । उभयं पि जाणई सोच्चा जं छेयं तं समायरे ॥३४॥ ६६. जो जीवे वि न याणति अजीवे वि न याणति । जीवाऽजीवे अयाणंतो कह सो नाहिइ संजमं ? ॥३५॥ ६७. जो जीवे वि वियाणति अजीवे वि वियाणति । जीवाऽजीवे वियाणंतो सो हु नाहिइ संजमं ॥३६॥ ६८. जया जीवमजीवे य दो वि एए वियाणई । तया गइं बहुविहं सव्वजीवाण जाणई ॥३७॥ ६९. जया गइं बहुविहं सव्वजीवाण जाणाई । तया पुण्णं च पावं च बंधं मोकखं च जाणई ॥३८॥ ७०. जया पुण्णं च पावं च बंधं मोकखं च जाणाई । तया निव्विंदए भोए जे दिव्वे जे य माणुसे ॥३९॥ ७१. जया निव्विंदए भोए जे दिव्वे जे य माणुस्से । तया चयइ संजोगं सऽब्धिंतरबाहिरं ॥४०॥ ७२. जया चयइ संजोगं सऽब्धिंतर-बाहिरं । तया मुंडे भवित्ताणं पव्वइए अणगारियं ॥४१॥ ७३. जया मुंडे भवित्ताणं पव्वइए अणगारियं । तया संवरमुक्कडुं धम्मं फासे अणुतरं ॥४२॥ ७४. जया संवरमुक्कडुं धम्मं फासे अणुतरं । तया धुणइ कम्मरयं अबोहिकलुसं कडं ॥४३॥ ७५. जया धुणइ कम्मरयं अबोहिकलुसं कडं । तया सव्वत्तगं नाणं दंसणं चाभिगच्छई ॥४४॥ ७६. जया सव्वत्तगं नाणं दंसणं चाभिगच्छई । तया लोगमलोगं च जिणो जाणइ केवली ॥४५॥ ७७. जया लोगमलोगं च जिणो जाणइ केवली । तया जोगे निरुंभित्ता सेलेसि पडिवज्जई ॥४६॥ ७८. जया जोगे निरुंभित्ता सेलेसि पडिवज्जई । तया कम्मं खवित्ताणं सिद्धिं गच्छइ नीरओ ॥४७॥ ७९. जया कम्मं खवित्ताणं सिद्धिं गच्छइ नीरओ । तया लोगमत्थयत्थो सिद्धो भवइ सासओ ॥४८॥ ८०. सुहसायगस्स समरस्स सायाउलगस्स निगामसाइस्स । उच्छोलणापहोइस्स दुलहा सोग्गइ तारिसगस्स ॥४९॥ ८१. तवोगुणपहाणस्स उज्ज्वमइ-खंति-संजमरयस्स । परीसहे जिणंतस्स सुलहा सोग्गइ तारिसगस्स ॥५०॥ पच्छा वि ते पयाया खिप्पं गच्छंति अमरभवणाइं । जेसिं पिओ तवो संजमो य खंती य बंभचेरं च ॥ ८२. इच्चेयं छज्जीवणियं सम्मदिट्टी सया जए । दुलहं लभित्तु सामणं कम्मुणा ण विराहेज्ञासि ॥५१॥ त्ति बेमि ॥ ★★☆ ॥ चउत्थं छज्जीवणियज्ज्ञयणं ॥४॥ ५ पंचमं पिंडेसणज्ज्ञयणं ☆☆☆ पढमो उद्देसओ ☆☆☆ ८३. संपत्ते भिकखकालम्मि असंभंतो अमुच्छिओ । इमेण

कमजोगेण भत्त-पाणं गवेसए ॥१॥ ८४. से गामे वा नगरे वा गोयरग्गगओ मुणी । चरे मंदमणुविग्गो अव्वकिखित्तेण चेयसा ॥२॥ ८५. पुरओ जुगमायाए पेहमाणो महिं चरे । वज्जेतो बीय-हरियाइं पाणे य दग-महियं ॥३॥ ८६. ओवायं विसमं खाणुं विज्जलं परिवज्जए । संकमेण न गच्छेज्जा विज्जमाणे परक्कमे ॥४॥ ८७. पवडंते व से तत्थ पकखुलंते व संजए । हिंसेज्ज पाण-भूयाइं तसे अदुव थावरे ॥५॥ ८८. तम्हा तेण गच्छेज्जा संजए सुसमाहिए । सइ अन्नेण मग्गेण जयमेव परक्कमे ॥६॥ ८९. इंगालं छारियं रासिं तुसरासिं च गोमयं । ससरकखेहिं पाएहिं संजओ तं न अक्कमे ॥७॥ ९०. न चरेज्ज वासे वासंते महियाए व पडंतिए । महावाए व वायंते तिरिच्छसंपाइमेसु वा ॥८॥ ९१. न चरेज्ज वेससामंते बंभचेरवसाणुए । बंभयारिस्स दंतस्स होज्जा तत्थ विसोत्तिया ॥९॥ ९२. अणायणे चरंतस्स संसग्गीए अभिक्खणं । होज्ज वयाणं पीला सामण्णम्मि य संसओ ॥१०॥ ९३. तम्हा एयं वियाणित्ता दोसं दोग्गइवहूणं । वज्जए वेससामंतं मुणी एगंतमस्सिए ॥११॥ ९४. साणं सूयं गाविं दित्तं गोणं ह्यं गयं । संडिब्भं कलहं जुद्धं दूरओ परिवज्जए ॥१२॥ ९५. अणुन्नए नावणए अप्पहिडे अणाउले । इंदियाइं जहाभागं दमइत्ता मुणी चरे ॥१३॥ ९६. दवदवस्स न गच्छेज्जा भासमाणो य गोयरे । हंसतो नाभिगच्छेज्जा कुलं उच्चावयं सया ॥१४॥ ९७. आलोयं थिग्गलं दारं संधिं दगभवणाणि य । चरंतो न विणिज्ञाए संकहूणं विवज्जए ॥१५॥ ९८. रणो गहवईणं च रहस्साऽरकिखयाणि य । संकिलेसकरं ठाणं दूरओ परिवज्जए ॥१६॥ ९९. पडिकुट्टकुलं न पविसे मामगं परिवज्जए । अचियत्तकुलं न पविसे चियत्तं पविसे कुलं ॥१७॥ १००. साणी-पावारपिहियं अप्पणा नावपंगुरे । कवाडं नो पणोल्लेज्जा ओग्गहं सि अजाइया ॥१८॥ १०१. गोयरग्गपविहु उ वच्च-मुत्तं न धारए । ओगासं फासुयं नच्चा अणुन्नविय वोसिरे ॥१९॥ १०२. नीयदुवारं तमसं कोट्टगं परिवज्जए । अचक्खुविसओ जत्थ पाणा दुप्पिलेहुगा ॥२०॥ १०३. जत्थ पुफ्फइं बीयाइं विप्पइण्णाइं कोट्टए । अहुणोवलित्तं ओल्लं दहूणं परिवज्जए ॥२१॥ १०४. एलगं दारगं साणं वच्छगं वा वि कोट्टए । उल्लंघिया न पविसे विऊहित्ताण व संजए ॥२२॥ १०५. असंसत्तं पलोएज्जा नाइदूरावलोयए । उप्फुल्लं न विणिज्ञाए नियहेज्ज अयंपिरो ॥२३॥ १०६. अझभूमिं न गच्छेज्जा गोयरग्गगओ मुणी । कुलस्स भूमिं जाणित्ता मियं भूमि परक्कमे ॥२४॥ १०७. तत्थेव पडिलेहेज्जा भूमिभागं वियक्खोणो । सिणाणस्स य वच्चस्स संलोगं परिवज्जए ॥१०८. दग-महियआयाणे बीयाणे हरियाणि य । परिवज्जेतो चिढ्हेज्जा सव्विदियसमाहिए ॥२६॥ १०९. तत्थ से चिढ्हमाणस्स आहरे पाण-भोयणं । अकप्पियं न गेणहेज्जा पडिगाहेज्जा कप्पियं ॥२७॥ ११०. आहरंती सिया तत्थ परिसाडेज्जा भोयणं । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥२८॥ १११. सम्मद्धमाणी पाणाणि बीयाणि हरियाणी य । असंजमकरिं नच्चा तारिसं परिवज्जए ॥२९॥ ११२. साह्वद्धु निकिखवित्ताणं सच्छित्तं घट्टियाण य । तहेव समणद्धाए उदगं संपणोल्लिया ॥३०॥ ११३. आगाह्वित्ता चलइत्ता आहरे पाण-भोयणं । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३१॥ ११४. पुरेकम्मेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३३॥ ११५. ससिणिद्धेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३४॥ ११६. ससरक्खेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३५॥ ११७. महिंगुलयगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३६॥ ११८. ऊसगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३७॥ ११९. हरितालगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३८॥ १२०. हिंगुलयगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥३९॥ १२१. मणोसिलागतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४०॥ १२२. अंजणगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४१॥ १२३. लोणगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४२॥ १२४. गेरुयगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४३॥ १२५. वणियगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४४॥ १२६. सोरह्वियगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४५॥ १२७. पिंडगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४६॥ १२८. पिंडगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४७॥ १२९. पिंडगतेण हृत्थेण दब्बीए भायणेण वा । देतियं पडियाइक्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥४८॥

ભાયણેણ વા | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૪૭|| ૧૩૦. કુચુસગતેણ હૃત્યેણ દવ્બીએ ભાયણેણ વા | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૪૮|| ૧૩૧. ઉચ્છુદુગતેણ હૃત્યેણ દવ્બીએ ભાયણેણ વા | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૪૯|| ૧૩૨. અસંસદેણ હૃત્યેણ દવ્બીએ ભાયણેણ વા | દિજમાણં ન ઇચ્છેજા પચ્છકમ્મં જહિં ભવે ||૫૦|| ૧૩૩. સંસદેણ હૃત્યેણ દવ્બીએ ભાયણેણ વા | દિજમાણં પડિચ્છેજા જં તત્થેસણિયં ભવે ||૫૧|| ૧૩૪. દોષં તુ ભુંજમાણાણં એગો તત્થ નિમંતએ | દિજમાણં ન ઇચ્છેજા છંદં સે પડિલેહાએ ||૫૨|| ૧૩૫. દોષં તુ ભુંજમાણાણં દો વિ તત્થ નિમંતએ | દિજમાણં પડિચ્છેજા જં તત્થેસણિયં ભવે ||૫૩|| ૧૩૬. ગુબ્બિણીએ ઉવત્ત્રથં વિવિહં પાણ-ભોયણં | ભુજમાણં વિવજેજા ભુત્તસેસં પડિચ્છાએ ||૫૪|| ૧૩૭. સિયા ય સમણદ્વાએ ગુબ્બિણી કાલમાસિણી | ઉદ્ધિયા વા નિસીએજા નિસન્ના વા પુણુદ્વાએ ||૫૫|| ૧૩૮. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૫૬|| ૧૩૯. થણગં પજોમાણી દારગં વા કુમારિયં | તં નિક્રિખવિત્તુ રોયંતં આહરે પાણ-ભોયણં ||૫૭|| ૧૪૦. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૫૮|| ૧૪૧. જં ભવે ભત્ત-પાણં તુ કપ્પાડકપ્પમિ સંકિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૫૯|| ૧૪૨. દગવારએણ પિહિયં નીસાએ પીઢાએણ વા | લોઢેણ વા વિ લેવેણ સિલેસેણ વ કેણઈ ||૬૦|| ૧૪૩. તં ચ ઉભિભદિઉ દેજા સમણદ્વાએ વ દાયાએ | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૬૧|| ૧૪૪. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | જં જાણેજ સુણેજા વા દાણદ્વા પગડં ઇમં ||૬૨|| ૧૪૫. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૬૩|| ૧૪૬. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | જં જાણેજ સુણેજા વા વળિમદ્વા પગડં ઇમં ||૬૪|| ૧૪૭. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૬૫|| ૧૪૮. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | જં જાણેજ સુણેજા વા વળિમદ્વા પગડં ઇમં ||૬૬|| ૧૪૯. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૬૭|| ૧૫૦. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | જં જાણેજ સુણેજા વા સમણદ્વા પગડં ઇમં ||૬૮|| ૧૫૧. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૬૯|| ૧૫૨. ઉદ્દેસિયં કીયગડં પૂર્કમ્મં ચ આહડં | અજ્જોયર પામિચ્ચં મીસજાયં વજાએ ||૭૦|| ૧૫૩. ઉગ્ગમં સે પુચ્છેજા કસ્સડ્વા ? કેણ વા કડં ? | સોચ્ચા નિસ્સંકિયં સુદ્ધં પડિગાહેજ સંજએ ||૭૧|| ૧૫૪. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | પુફેસુ હાજ ઉમ્મીસં બીએસુ હરિએસુ વા ||૭૨|| ૧૫૫. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૭૩|| ૧૫૬. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | ઉદગમિ હોજ નિક્રિખતં ઉત્તિંગ-પણગેસુ વા ||૭૪|| ૧૫૭. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૭૫|| ૧૫૮. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ સંઘદ્વિયા દાએ ||૭૬|| ૧૫૯. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૭૭|| ૧૬૦. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ ઉસ્સક્રિયા દાએ ||૭૮|| ૧૬૧. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૭૯|| ૧૬૨. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ ઉસ્સક્રિયા દાએ ||૮૦|| ૧૬૩. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૮૧|| ૧૬૪. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ ઓસક્રિયા દાએ ||૮૦|| ૧૬૫. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૮૨|| ૧૬૬. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ ઉજ્જાલિયા દાએ ||૮૩|| ૧૬૭. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૮૪|| ૧૬૮. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ નિબ્વાવિયા દાએ ||૮૪|| ૧૬૯. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૮૫|| ૧૭૦. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ નિબ્વાવિયા દાએ ||૮૬|| ૧૭૧. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૮૭|| ૧૭૨. અસણં પાણગં વા વિ ખાઇમં સાઇમં તહા | અગળિમિ હોજ નિક્રિખતં તં ચ નિસ્સિચિયા દાએ ||૮૮|| ૧૭૩. તં ભવે ભત્ત-પાણં તુ સંજયાણ અકિપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરે ન મે કપ્પછ તારિસં ||૮૯||

પડિયાઇકરેને ન મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૧॥ ૧૭૪. અસણ પાણગ વા વિ ખાડિમં સાડિમં તહા | અગળિમ્મિ હોજ્જ નિકિખતં તં ચ ઓવત્તિયા દએ ॥૧૨॥ ૧૭૫. તં ભવે ભત્ત-પાણ તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરેને ન મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૩॥ ૧૭૬. અસણ પાણગ વા વિ ખાડિમં સાડિમં તહા | અગળિમ્મિ હોજ્જ નિકિખતં તં ચ ઓયારિયા દએ ॥૧૪॥ ૧૭૭. તં ભવે ભત્ત-પાણ તુ સંજયાણ અકપ્પિયં | દેતિયં પડિયાઇકરેને ન મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૫॥ ૧૭૮. હોજ્જ કદું સિલં વા વિ ડાઢાલાં વા વિ એગયા | ઠવિયં સંકમદ્વાએ તં ચે હોજ્જ ચલાચલં ન મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૬॥ ૧૭૯. ન તેણ ભિકર્ખુ ગચ્છેજા દિદ્વો તત્થ અસંજમો | ગંભીરં ઝુસિરં ચેવ સંવિદિયસમાહિએ ॥૧૭॥ ૧૮૦. નિસ્સેણિં ફલગં પીઢં ઉસ્સવિત્તાણમારુહે | મંચં કીલં ચ પાસાયં સમણદ્વાએ વ દાવએ ॥૧૮॥ ૧૮૧. દુરૂહમાણી પવડેજા હત્થં પાયં વ લૂસએ | પુઢવિજીવે વિહિસેજા જે ય તન્નિસ્સિયા જગા ॥૧૯॥ ૧૮૨. એયારિસે મહાદોસે જાપિઊણ મહેસિણો | તમ્હા માલોહંડં ભિકર્ખં ન પડિગેણહંતિ સંજયા ॥૧૦૦॥ ૧૮૩. કંદં મૂલં પલંબં વા આમં ચિન્નં ચ સન્નિરં | તુંબાગં સિંગબેરં ચ આમગં પરિવજાએ ॥૧૦૧॥ ૧૮૪. તહેવ સતુચુણાઇં કોલચુણાઇં આવણે | સકુલિં ફાળિયં પૂયં અન્નં વા વિ તહાવિહં ॥૧૦૨॥ ૧૮૫. વિક્કાયમાણં પસંદં રણ પરિફાસિયં | દેતિયં પડિયાઇકરેને મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૦૩॥ ૧૮૬. બહુઅદ્વિયં પોગલં અણિમિસં વા બહુકંટયં | અચ્છિયં તેંદું બિલલં ઉચ્છુખંડં ચ સિંબલિં ॥૧૦૪॥ ૧૮૭. અપ્પે સિયા ભોયણજાએ બહુઉજ્જિયધમ્મએ | દેતિયં પડિયાઇકરેને ન મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૦૫॥ ૧૮૮. તહેવુચ્ચાવયં પાણ અદુવા વારધોવણં | સંસેઇમં ચાઉલોધગં અહુણાધોયં વિવજાએ ॥૧૦૬॥ ૧૮૯. જં જાણેજા ચિરાધોયં મર્ઝીએ દંસણેણ વા | પડિપુચ્છિઊણ સોચ્ચા વા જં ચ નિસ્સંકિયં ભવે ॥૧૦૭॥ ૧૯૦. અનીવં પરિણયં નચ્ચા પડિગાહેજા સંજએ | અહ સંકિયં ભવેજા આસાઇતાણ રોયએ ॥૧૦૮॥ ૧૯૧. થોવમાસાયણદ્વાએ હૃથગમ્મિ દલાહિ મે | મા મે અચ્ચંબિલં પૂડં નાલં તણં વિણેત્તએ ॥૧૦૯॥ ૧૯૨. તં ચ અચ્ચંબિલં પૂડં નાલં તણં વિણેત્તએ | દેતિયં પડિયાઇકરેને મે કપ્પણ તારિસં ॥૧૧૦॥ ૧૯૩. તં ચ હોજ્જ અકામેણ વિમળેણ પડિચ્છિયં | તં અપ્પણા ન પિબે નો વિ અન્નસ્સ દાવએ ॥૧૧૧॥ ૧૯૪. એંતમવક્કમિત્તા અચિત્તં પડિલેહિયા | જયં પરિદુવેજા પરિદુપ્પ પડિક્કમે ॥૧૧૨॥ ૧૯૫. સિયા ય ગોયરગગાઓ ઇચ્છેજા પરિભોન્નુયં | કોઢુગં ભિત્તિમૂલં વા પડિલેહતાણ ફાસું ॥૧૧૩॥ ૧૯૬. અણુન્નવેતુ મેહાવી પડિચ્છન્નમ્મિ સંવુડે | હૃથગં સંપમજિત્તા તત્થ ભુજેજ સંજએ ॥૧૧૪॥ ૧૯૭. તત્થ સે ભુંજમાણસ્સ અદ્વિયં કંટાઓ સિયા | તણ કદું સક્રરં વા અન્નં વા વિ તહાવિહં ॥૧૧૫॥ ૧૯૮. તં ઉકિખવિતુ ન નિખિવે આસણે ન છદ્ધાએ | હત્થેણ તં ગહેઊણ એંતમક્કમે ॥૧૧૬॥ ૧૯૯. એંતમવક્કમિત્તા અચ્ચિત્તં પડિલેહિયા | જયં પરિદુવેજા પરિદુપ્પ પડિક્કમે ॥૧૧૭॥ ૨૦૦. સિયા ય ભિકર્ખુ ઇચ્છેજા સેજામાગમ્મ ભોન્નુયં | સપિંડપાયમાગમ્મ ઉંહ્યં પડિલેહિયા ॥૧૧૮॥ ૨૦૧. વિણએણ પવિસિત્તા સગાસે ગુરુણો મુણી | ઇરિયાવહ્યમાયાય આગાઓ ય પડિક્કમે ॥૧૧૯॥ ૨૦૨. આમોએતાણ નિસ્સેસં અઝ્યારં જહક્કમં | ગમણાડુગમણે ચેવ ભત્ત-પાણે વ સંજએ ॥૧૨૦॥ ૨૦૩. ઉજ્જુપ્પણો અણુબ્વિગ્ગો અબ્વકિખતેણ ચેયસા | આલોએ ગુરુસગાસે જં જહા ગહ્યિયં ભવે ॥૧૨૧॥ ૨૦૪. ન સમ્મમાલોઝયં હોજા પુબ્બિં પચ્છા વ જં કડં | પુણો પડિક્કમે તસ્સ વોસદ્ધો ચિંતએ ઇમં ॥૧૨૨॥ ૨૦૫. અહો ! જિણેહિં અસાવજા વિત્તી સાહૂણ દેસિયા | મોક્કસાહણહેઉસ્સ સાહુદેહસ્સ ધારણા ॥૧૨૩॥ ૨૦૬. નમોકારેણ પારેતા કરેતા જિણસંથવં | સજ્જાયં પદુવેત્તાણ વીસમેજ ખણ મુણી ॥૧૨૪॥ ૨૦૭. વીસમંતો ઇમં ચિંતે હિયમદું લાભમદ્વાઓ | જઇ મે અણુણગહં કુજા સાહૂ ! હોજામિ તારિઓ ॥૧૨૫॥ ૨૦૮. સાહવો તો ચિયતેણ નિમંતેજં જહક્કમં | જઇ તત્થ કેઇ ઇચ્છેજા તેહિં સંદ્રિં તુ ભુંજએ ॥૧૨૬॥ ૨૦૯. અહ કોઈ ન ઇચ્છેજા તાઓ ભુંજેજ એગાઓ | આલોએ ભાયણે સાહૂ જયં અપરિસાદિયં ॥૧૨૭॥ ૨૧૦. તિજ્જગં વ કદુયં વ કસાયં, અંબિલં વ મહુરં લવણ વા | એય લદ્ધમન્ત્રદુપત્તં મહુ-ઘયં વ ભુંજેજ સંજએ ॥૧૨૮॥ ૨૧૧. અરસં વિરસં વા વિ સૂડ્યયં વ અસૂડ્યયં | ઓલ્લં વા જઇ વા સુક્ં મંથુ-કુમ્માસભોયણ ॥૧૨૯॥ ૨૧૨. ઉપ્પન્ન નાઝીહીલેજા અપ્પં વા બહુ ફાસુયં | મુહાલદ્ધં મુહાજીવી ભુંજેજા દોસવજિયં ॥૧૩૦॥ ૨૧૩. દુલ્લહા ઉ મુહાદાઈ મુહાજીવી વિ દુલ્લહા | મુહાદાઈ મુહાજીવી દો વિ ગચ્છંતિ સોગગિં ॥૧૩૧॥ ત્તિ બેમિ ॥ ॥ પિંડેસણાડુજ્જયણ બીઓ ઉદેસાઓ ॥ ૨૧૪. પડિગાહં સંલિહિતાણ લેવમાયાએ સંજએ | દુંગંધં વા સુગંધં વા સવ્વ ભુંજે ન

छहुए ॥१॥ २१५. सेज्ञा निसीहियाए समावन्नो य गोयरे । अयावयद्वा भोच्चा णं जइ तेण न संथरे ॥२॥ २१६. तओ कारणमुपच्चे भत्त-पाणं गवेसए । विहिणा पुब्वकुत्तेण इमेणं उत्तरेण य ॥३॥ २१७. कालेण निकर्खमे भिकर्खू कालेण य पडिक्कमे । अकालं च विवज्जेत्ता काले कालं समायरे ॥४॥ २१८. अकाले चरसि भिकर्खू ! कालं न पडिलेहसि । अप्पाणं च किलामेसि अन्निवेसं च गरहसि ॥५॥ २१९. सइ काले चरे भिकर्खू कुज्जा पुरिसकारियं । अलाभो त्ति न साएज्जा तवो त्ति अहियासए ॥६॥ २२०. तहेवुच्चावया पाणा भत्तद्वाए समागया । तउज्जुयं न गच्छेज्जा जयमेव परक्कमे ॥७॥ २२१. गोयरग्ग पविद्वो उ न निसीएज्ज कत्थई । कहं च न पबंधेज्जा चिद्वित्ताण व संजए ॥८॥ २२२. अगलं फलिहं दारं कवाडं वा वि संजए । अवलंबिया न चिद्वेज्जा गोयरग्गग्गो मुणी ॥९॥ २२३. समणं माहणं वा वि किविणं वा वणीमगं । उवसंकमंतं भत्तद्वा पाणद्वाए व संजए ॥१०॥ २२४. तं अइक्कमित्तु न पविसे न चिद्वे चकर्खुगोयरे । एगंतमवक्कमित्ता तत्थ चिद्वेज्ज संजए ॥११॥ २२५. वणीमगस्स वा तस्स दायगस्सुभयस्स वा । अप्पत्तियं सिया होज्जा लहुतं पवयणस्स वा ॥१२॥ २२६. पडिसेहिए व दिन्ने वा तओ तम्मि नियत्तिए । उवसंकमेज्ज भत्तद्वा पाणद्वाए व संजए ॥१३॥ २२७. उप्पलं पउमं वा वि कुमुयं वा मगदंतियं । अन्नं वा पुप्प सच्चित्तं तं च संलुचिया दए ॥१४॥ २२८. तारिसं भत्त-पाणं तु संजयाण अकप्पियं । देतियं पडियाइकर्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥१५॥ २२९. उप्पलं पउमं वा वि कुमुयं वा मगदंतियं । अन्नं वा पुप्प सच्चित्तं तं च सम्मद्विया दए ॥१६॥ २३०. तारिसं भत्त-पाणं तु संजयाण अकप्पियं । देतियं पडियाइकर्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥१७॥ २३१. सालुयं वा विरालियं कुमुउप्पलनालियं । मुणालियं सासवनालियं उच्छुकर्खंडं अनिबुडं ॥१८॥ २३२. तरुणं वा पवालं रुकर्खस्स तणगस्स वा । अन्नस्स वा वि हरियस्स आमगं परिवज्जए ॥१९॥ २३३. तरुणियं वा छेवाडिं आमियं भज्जियं सइं । देतियं पडियाइकर्खे न मे कप्पइ तारिसं ॥२०॥ २३४. तहा कोलमणस्सिन्नं वेलुयं कासवनालियं । तिलप्पदंगं नीमं आमगं परिवज्जए ॥२१॥ २३५. तहेव चाउलं पिद्वं वियडं वा तत्तनिबुडं । तिलपिद्वं पूझपिन्नां आमगं परिवज्जए ॥२२॥ २३६. कविद्वं माउलिंगं च मूलंगं मूलगत्तियं । आमं असत्परिणयं मणसा वि न पत्थए ॥२३॥ २३७. तहेव फलमंथूणि बीयमंथूणि जाणिया । बिहेलगं पियालं च आमगं परिवज्जए ॥२४॥ २३८. समुदाणं चरे भिकर्खू कुलं उच्चावयं सया । नीयं कुमइक्कम्म ऊसढं नामधारए ॥२५॥ २३९. अदीो वित्तिमेसेज्जा न विसीएज्ज पंडिए । अमुच्छिओ भोयणम्मि मायन्ने एसणारए ॥२६॥ २४०. बहुं परघरे अत्थि विविहं खाइम-साइमं । न तत्थं पंडिओ कुप्पे इच्छा देज्ज परो न वा ॥२७॥ २४१. सयणाऽसण वत्थं वा भत्त-पाणं व संजए । अदेंतस्स न कुप्पेज्जा पच्चकर्खे वि य दीसओ ॥२८॥ २४२. इत्थियं पुरिसं वा वि डहरं वा महल्लंगं । वंदमाणं न जाएज्जा नो य णं फरुसं वए ॥२९॥ २४३. जे न वंदे न से कुप्पे वंदिओ न समुक्कसे । एवमन्नेसमाणस्स सामण्णमणुचिद्वई ॥३०॥ २४४. सिया एगइओ लद्वुं लोभेण विणिगूहई । मा मेयं दाइयं संतं दद्वूण सयमायए ॥३१॥ २४५. अत्तद्वुरुओ लुद्वो बहुं पावं पकुब्बई । दुत्तोसओ य से होइ नेव्वाणं च न गच्छई ॥३२॥ २४६. सिया एगइओ लद्वुं विविहं पाण-भोयणं । भद्वं भद्वं भोच्चा विवणं विरसमाहरे ॥३३॥ २४७. जाणंतु ता इमे समणा आययद्वी अयं मुणी । संतुद्वो सेवई पंतं लूहवित्ती सुतोसओ ॥३४॥ २४८. पूयणद्वा जसोकामी माण-सम्माणकामए । बहुं पसवई पावं मायासल्लं च कुब्बई ॥३५॥ २४९. सुरं वा मेरगं वा वि अन्नं वा मज्जं रसं । ससकर्खं न पिबे भिकर्खू जसं सारकर्खमप्पणो ॥३६॥ २५०. पियाएगइओ तेणो न मे कोइ वियाणइ । तस्स पस्सह दोसाइं नियडिं च सुणेह मे ॥३७॥ २५१. वडढई सोडिया तस्स मायामोसं च भिकर्खुणो । अयसो य अनिव्वाणं सययं च असाहुया ॥३८॥ २५२. निच्चुविण्णो जहा तेणो अत्तकम्मेहि दुम्मई । तारिसो मरणंते वि नाऽराहेइ संकरं ॥३९॥ २५३. आयरिए नाऽराहेइ समणे यावि तारिसो । गिहत्था वि णं गरहंति जेण जाणंति तारिसं ॥४०॥ २५४. एवं तु अगुणप्पेही गुणाणं च विवज्जए । तारिसो मरणंते वि नाऽराहेइ संकरं ॥४१॥ २५५. तवं कुब्बई मेहावी पणीयं वज्जए रसं । मज्ज-प्पमायविरओ तवस्सी अइउक्कसो ॥४२॥ २५६. तस्स पस्सह कल्लाणं अणेगसाहुपूङ्यं । विउलं अत्थसंजुतं कित्तइस्सं सुणेह मे ॥४३॥ २५७. एवं तु गुणप्पेही अगुणाणं विवज्जए । तारिसो मरणंते वि आराहेइ संकरं ॥४४॥ २५८. आयरिए आराहेइ समणे यावि तारिसो । गिहत्था वि णं पूयंति जेण जाणंति तारिसं ॥४५॥ २५९. तवतेणे वइतेणे रुवतेणे य जे नरे । आयार-भावतेणे य कुब्बई देवकिब्बिसं ॥४६॥ २६०. लद्वूण वि देवतं उववन्नो

देवकिब्बिसे । तत्थावि से न याणाइ किं मे किच्चा इमं फलं ? ॥४७॥ २६१. तत्तो वि से चहत्ताणं लभिष्ठी एलमूयगं । नरयं तिरिक्खजोणिं वा बोही तत्थ सुदुल्लहा ॥४८॥ २६२. एयं च दोसं दद्वॄणं नायपुत्तेण भासियं । अणुमायं पि मेहावी मायामोसं विवज्जए ॥४९॥ २६३. सिक्खिखुण मिक्खेसणसोहिं संजयाण बुद्धाण सगासे । तत्थ भिक्खु सुप्पणिहिंदिए तिव्वलज्जगुणवं विहरेज्जासि ॥५०॥ तिं ब्रेमि ॥ ॥ पिंडेसणाए बीओ उद्देसओ समत्तो ☆☆☆ ॥ पिंडेसणउज्जयणं समत्तं ॥५॥

☆☆☆ ६ छट्टुं धम्म-उत्थ-कामउज्जयणं ☆☆☆ २६४. नाण-दंसणसंपन्नं संजमे य तवे रथं । गणिमागमसंपन्नं उज्जाणम्मि समोसढं ॥१॥ २६५. रायणो रायमच्चा य माहणा अदुव खत्तिया । पुच्छंति निहुयउप्पाणो कहं मे आयरगोयरो ? ॥२॥ २६६. तेसिं सो निहुओ दंतो सब्बभूयसुहावहो । सिक्खाए सुसमाउत्तो आइक्खइ वियक्खणो ॥३॥ २६७. हंदि ! धम्म-उत्थ-कामाणं निगंथाणं सुणेह मे । आयार-गोयरं भीमं सयलं दुरहिंदियं ॥४॥ २६८. नउत्थ एरिसं वुतं जं लोए परमदुच्चरं । किञ्चलद्वाणभाइस्स न भूयं न भविस्सर्ई ॥५॥ २६९. सखुहुग-वियत्ताणं वाहियाणं च जे गुणा । अखंड-फुडिया कायब्बा तं सुणेह जहा तहा ॥६॥ २७०. दस अद्व य ठाणीइं जाइं बालोउसरज्जाई । तत्थं अन्नयरे ठाणे निगंथत्ताओ भस्सर्ई ॥७॥ २७१. तत्थिमं पढमं ठाणं महावीरेण देसियं । अहिंसा निउणा दिद्वा सब्बभूएसु संजमो ॥८॥ २७२. जावंति लोए पाणा तसा अदुव थावरा । तं जाणमजाणं वा न हणे नो वि घायए ॥९॥ २७३. सब्बजीवा वि इच्छंति जीवितं न मरिज्जितं । तम्हा घाणवहं घोरं निगंथा वज्जयंति पं ॥१०॥ २७४. अप्पणहुा परहुा वा कोहा वा जइ वा भया । हिंसगं न मुसं बूया नो वि अन्नं वयावए ॥११॥ २७५. मुसावाओ य लोगम्मि सब्बसाहूहिं गरिहिओ । अविस्साओ य भूयाणं तम्हा मोसं विवज्जए ॥१२॥ २७६. चित्तमंतमचित्तं वा अप्पं वा जइ वा बहुं । दंतसोहणमेत्तं पि ओग्गहं सि अजाइया ॥१३॥ २७७. तं अप्पणा न गेणहंति नो वि गेणहावए परं । अन्नं वा गेणहमाणं पि नाणुजाणंति संजया ॥१४॥ २७८. अबंभचरियं घोरं पमायं दुरहिंदियं । नाउयरंति मुणी लोए भेयाययणवज्जिणो ॥१५॥ २७९. मूलमेयमहम्मस्स महादोसमुस्सयं । तम्हा मेहुणसंसग्गं निगंथा वज्जयंति पं ॥१६॥ २८०. विडमुब्बेइमं लोणं तेल्लं सप्पिं च फाणियं । न ते सन्निहिमिच्छंति नायपुत्तवओरया ॥१७॥ २८१. लोभस्सेसउणुफासो मन्ने अन्नयरामवि । जे सिया सन्निही कामे गिही, पब्बइए न से ॥१८॥ २८२. जं पि वत्थं व पायं वा कंबलं पायपुछणं । तं पि संजम-लज्जहुा धारेति परिहरेति य ॥१९॥ २८३. न सो परिग्गहो वुत्तो नायपुत्तेण ताइणा । मुच्छा परिग्गहो वुत्तो इह वुत्तं महेसिणा ॥२०॥ २८४. सब्बत्थुवहिणा बुद्धा संरक्खणपरिग्गहे । अवि अप्पणो वि देहम्मि नाउयरंति ममाइयं ॥२१॥ २८५. अहो ! निचं तवोकम्मं सब्बबुद्धेहि वाणियं । जा य लज्जासमा वित्ती एगभत्तं च भोयणं ॥२२॥ संतिमे सुहुमा पाणा तसा अदुव थावरा । जाइं राओ अपासंतो कहमेसणियं चरे ? ॥२३॥ २८७. उदओल्लं बीयसंसत्तं पाणा निब्बडिया महिं । दिया ताइं विवज्जेज्जा राओ तत्थ कहं चरे ? ॥२४॥ २८८. एयं च दोसं दद्वॄणं नायपुत्तेण भासियं । सब्बाहारं न भुंजंति निगंथा राइभोयणं ॥२५॥ २८९. पुढविकायं न हिंसंति मणसा वयस कायसा । तिविहेण करणजोएण संजया सुसमाहिया ॥२६॥ २९०. पुढविकायं विहिंसंतो हिंसर्ई तु तदस्सिए । तसे य विविहे पाणे चक्खुसे य अचक्खुसे ॥२७॥ २९१. तम्हा एयं वियाणित्ता दोसं दोग्गइवड्ढणं । पुढविकायसमारंभं जावज्जीवाए वज्जए ॥२८॥ २९२. आउकायं न हिंसंति मणसा वयस कायसा । तिविहेण करणजोएण संजया सुसमाहिया ॥२९॥ २९३. आउकायं विहिंसंतो हिंसर्ई उ तदस्सिए । तसे य विविहे पाणे चक्खुसे य अचक्खुसे ॥३०॥ २९४. तम्हा एयं वियाणित्ता दोसं दोग्गइवड्ढणं । आउकायसमारंभं जावज्जीवाए वज्जए ॥३१॥ २९५. जायतेयं न इच्छंति पावगं जलइत्तए । तिक्खमन्नयरं सत्थं सब्बओ वि दुरासयं ॥३२॥ २९६. पाईणं पडिणं वा वि उहुं अणुदिसामवि । अहे दाहिणाओ वा वि दहे उत्तरओ वि य ॥३३॥ २९७. भूयाणं एसमाघाओ हव्ववाहो, न संसओ । तं पईव-पयावहुा संजया किंचि नाउरभे ॥३४॥ २९८. तम्हा एयं वियाणित्ता दोसं दोग्गइवहुणं । तेउकायसमारंभं जावज्जीवाए वज्जए ॥३५॥ २९९. अनिलस्स समारंभं बुद्धा मन्नति तारिसं । सावज्जबहुलं चेयं नेयं ताईहि सेवियं ॥३६॥ ३००. तालियंटेण पत्तेण साहाविहुयणेण वा । न ते वीइउमिच्छंति वीयावेऊण वा परं ॥३७॥ ३०१. जं पि वत्थं व पायं वा कंबलं पायपुछणं । न ते वायमुर्झरंति जयं परिहरंति

य ॥३८॥ ३०२. तम्हा एयं वियाणिता दोसं दोग्गइवहृणं । वाउकायसमारंभं जावज्जीवाए वज्जए ॥३९॥ ३०३. वणस्सइं न हिंसंति मणसा वयसा कायसा । तिविहेण केरणजोएण संजया सुसमाहिया ॥४०॥ ३०४. वणस्सइं विहिंसंतो हिंसई उ तदस्सिए । तसे य विविहे पाणे चक्रखुसे य अचक्रखुसे ॥४१॥ ३०५. तम्हा एयं वियाणिता दोसं दोग्गइवहृणं । वणस्सइसमारंभं जावज्जीवाए वज्जए ॥४२॥ ३०६. तसकायं न हिंसंति मणसा वयसा कायसा । तिविहेण करणजोएण संजया सुसमाहिया ॥४३॥ ३०७. तसकायं विहिंसंतो हिंसई उ तदस्सिए । तसे य विविहे पाणे चक्रखुसे य अचक्रखुसे ॥४४॥ ३०८. तम्हा एयं वियाणिता दोसं दोग्गइवहृणं । तसकायसमारंभं जावज्जीवाए वज्जए ॥४५॥ ३०९. जाइं चत्तारिऽभोजाइ इसिणाऽहारमाइणि । ताइं तु विवजेंतो संजमं अणुपालए ॥४६॥ ३१०. पिंडं सेज्जं च वत्थं च चउत्थं पायमेव य । अकप्पियं न इच्छेज्जा पडिग्गाहेज्ज कप्पियं ॥४७॥ ३११. जे नियागं ममायंति कीयमुद्देसियाऽहडं । वहं ते समणुजायांति इइ वुतं महेसिणा ॥४८॥ ३१२. तम्हा असण-पाणाई कीयमुद्देसियाऽहडं । वज्ययंति ठियप्पाणो निगंथा धम्मजीविणो ॥४९॥ ३१३. कंसेसु कंसपाएसु कुंडमोएसु वा पुणो । भुंजंतो असण-पाणाई आयारा परिभस्सई ॥५०॥ ३१४. सीओदगसमारंभे मत्तधोयणछहृणे । जाइं छण्णंति भूयाइं सो तत्थ दिह्वो असंजमो ॥५१॥ ३१५. पच्छाकम्मं पुरेकम्मं सिया तत्थ न कप्पई । एयमडुं न भुंजंति निगंथा गिहिभायणे ॥५२॥ ३१६. आसंदी-पलियंकेसु मंच-मासालएसु वा । आणायरियमज्जाणं आसइतु सइतु वा ॥५३॥ ३१७. नाऽसंदी-पलियंकेसु न निसेज्जा न पीढए । निगंथाऽपडिलेहाए बुद्धवुत्तमहिडुगा ॥५४॥ ३१८. गंभीरविजया एए पाणा दुप्पडिलेहगा । आसंदी पलियंको य एयमडुं विवज्जिया ॥५५॥ ३१९. गोयरग्गपविहृस्स निसेज्जा जस्स कप्पई । इमेरिसमणायारं आवज्जइ अबोहियं ॥५६॥ ३२०. विवत्ती बंभचेरस्स पाणाणं च वहे वहो । वणीमगपडिग्गाओ पडिकोहो य अगारिणं ॥५७॥ ३२१. अगुत्ती बंभचेरस्स इत्थीओ यावि संकणं । कुसीलवहृणं ठाणं दूरओ परिवज्जए ॥५८॥ ३२२. तिष्ठमनकनयरागस्स निसेज्जा जस्स कप्पई । जराए अभिभूयस्स वाहियस्स तवस्सिणो ॥५९॥ ३२३. वाहिओ वा अरोगी वा सिणाणं जो उ पत्थए । वोक्कंतो होइ आयारो जढो हवइ संजमो ॥६०॥ ३२४. संतिमे सुहुमा पाणा घसासु भिलुगासु य । जे उ भिक्खू सिणायंतो वियडेणुप्पिलावए ॥६१॥ ३२५. तम्हा तेन सिणायंति सीएण उसिणेण वा । जावज्जीवं वयं घोरं असिणाणमहिडुगा ॥६२॥ ३२६. सिणाणं अदुवा कक्कं लोद्धं पउमगाणि य । गायस्सुव्वहृणद्वाए नाऽसरंति कयाइ वि ॥६३॥ ३२७. नगिणस्स वा वि मुंडस्स दीहरोम-नहंसिणो । मेहुणा उवसंतस्स किं विभूसाए कारियं ? ॥६४॥ ३२८. विभूसावत्तियं भिक्खू कम्मं बंधइ चिक्कणं । संसारसायरे घोरे जेणं पडइ दुरुत्तरे ॥६५॥ ३२९. विभूसावत्तियं चेयं बुद्धा मन्नंति तारिसं । सावज्जबहुलं चेयं नेयं ताईहि सेवियं ॥६६॥ ३३०. खवेति अप्पाणमोहदंसिणो तवे रया संजमे अज्जवे गुणे । धुणंति पावाइं पुरेकडाइ नवाइं पावाइं न ते करेति ॥६७॥ ३३१. सओवसंता अममा अकिंचणा सविज्जविज्जाणुग्या जसंसिणो । उउप्पसन्ने विमले व चंदिमे सिद्धिं विमाणाइं उवेति ताइणो ॥६८॥ ति बेमि ॥ ☆☆☆॥ धम्म-इत्थ-कामऽज्ज्ञयणं छहृं समतं ॥६॥ ☆☆☆ ७ सत्तमं वक्त्रसुद्धिअज्ज्ञयणं ☆☆☆ ३३२. चउणहं खलु भासाणं परिसंखाय पन्नवं । दोणहं तु विणयं सिक्खे दो न भासेज्ज सव्वसो ॥१॥ ३३३. जा य सच्चा अवत्तव्वा सच्चामोसा य जा मुसा । जा य बुद्धेहिऽणाइन्ना न तं भासेज्ज पण्णवं ॥२॥ ३३४. असच्चमोसं सच्चं च अणवज्जमकक्कसं । समुप्पेहमसंदिव्धं गिरं भासेज्ज पण्णवं ॥३॥ ३३५. एयं च अट्टमन्नं वा जं तु नामेइ सासयं । स भासं सच्चमोसं पि तं पि धीरो विवज्जए ॥४॥ ३३६. वितहं पि तहामुत्ति जं गिरं भासए नरो । तम्हा सो पुद्दो पावेण, किं पुणं जो मुसं वए? ॥५॥ ३३७. तम्हा गच्छामो वक्रखामो अमुगं वा णे भविस्सई । अहं वा णं करिस्सामि एसो वा णं करिस्सई ॥६॥ ३३८. एवमाई उ जा भासा एसकालम्मि संकिया । संपयाईयमहे वा तं पि धीरो विवज्जए ॥७॥ ३३९. अईयम्मि य कालम्मी पच्चुप्पन्नमणागए । जमहृं तु जाणेज्जा ‘एवमेयं’ ति नो वए ॥८॥ ३४०. अईयम्मि य कालम्मि पच्चुप्पन्नमणागए । जत्थ संका भवे तं तु ‘एवमेयं’ ति नो वए ॥९॥ ३४१. अईयम्मि य कालम्मि पच्चुप्पन्नमणागए । निसंकियं भवे जं तु ‘एवमेयं’ ति निद्विसे ॥१०॥ ३४२. तहेव फरुसा भासा गुरुभूओवघाइणी । सच्चा वि सा न वत्तव्वा जओ पावस्स

આગમો ॥૧૧॥ ૩૪૩. તહેવ કાળં ‘કાળે’ તિ પંડગં ‘પંડગે’ તિ વા । વાહિયં વા વિ ‘રોગિ’ તિ તેણં ‘ચોરે’ તિ નો વએ ॥૧૨॥ ૩૪૪. એડ્જ્રેણ અદ્રેણ પરો જેણુવહમ્મર્દી । આયારભાવદોસણ્ણુણ તં ભાસેજ પણણવં ॥૧૩॥ ૩૪૫. તહેવ ‘હોલે’ ‘ગોલે’ તિ ‘સાળે’ વા ‘વસુલે’ તિ ય । ‘દમએ’ ‘દૂહએ’ વા વિ ન તં ભાસેજ પણણવં ॥૧૪॥ ૩૪૬. અજ્ઞાએ પજ્ઞયે વા વિ અમ્મો માઉસિય તિ વા । પિતુસ્સિએ ભાઇણેજ તિ ધૂએ નન્તુણિએ તિ ય ॥૧૫॥ ૩૪૭. હલે હલે તિ અન્ને તિ ભદ્રે સામિણ ગોમિણ । હોલે ગોલે વસુલે તિ ઇન્થિયં નેવમાલવે ॥૧૬॥ ૩૪૮. નામધેજેણ ણ બૂયા ઇન્થીગોત્તેણ વા પુણો । જહારિહમભિગિજ્ઞ આલવેજ લવેજ વા ॥૧૭॥ ૩૪૯. અજ્ઞાએ પજ્ઞએ વા વિ બપ્પો ચુલ્લપિઉ તિ ય । માઉલા ભાઇણેજ તિ પુત્તે ણન્તુણિય તિ ય ॥૧૮॥ ૩૫૦. હે હો હલે તિ અન્ને તિ ભદ્રા સામિય ગોમિય । હોલ ગોલ વસુલ તિ પુરિસં નેવમાલવે ॥૧૯॥ ૩૫૧. નામધેજેણ ણ બૂયા પુરિસગોત્તેણ વા પુણો । જહારિહમભિગિજ્ઞ આલવેજ લવેજ વા ॥૨૦॥ ૩૫૨. પંચિદિયાણ પાણાણ એસ ઇન્થી અયં પુમં । જાવ ણ વિજાણેજ્જા તાવ જાઇ તિ આલવે ॥૨૧॥ ૩૫૩. તહેવ મણુસં પસું પકિખં વા વિ સરીસિવં । થૂલે પમેઝે વજ્જે પાઇમે તિ ય નો વએ ॥૨૨॥ ૩૫૪. પરિખૂઢે તિ ણ બૂયા બૂયા ઉવચિએ તિ ય । સંજએ પીળિએ વા વિ મહાકાએ તિ આલવે ॥૨૩॥ ૩૫૫. તહેવ ગાઓ દુજ્ઞાઓ દમ્મા ગોરહણ તિ ય । વાહિમા રહજોગ્ન તિ નેવં ભાસેજ પણણવં ॥૨૪॥ ૩૫૬. જુવંગવે તિ ણ બૂયા ધેણું રસદય તિ ય । રહસ્સે મહલ્લાએ વા વિ વએ સંવહણે તિ ય ॥૨૫॥ ૩૫૭. તહેવ ગંતુમુજ્જાણં પવ્વયાણિ વણાણિ ય । રૂક્ખા મહલ્લ પેહાએ નેવં ભાસેજ પણણવં ॥૨૬॥ ૩૫૮. અલં પાસાયખંભાણં તોરણાણ ગિહાણ ય । ફલિહ-ઝગલ-નાકાણ અલં ઉદગદોળિણં ॥૨૭॥ ૩૫૯. પીઢાએ ચંગબેરે ય નંગલે મઝયં સિયા । જંતલદ્વી વ નાભી વા ગંડિયા વ અલં સિયા ॥૨૮॥ ૩૬૦. આસણ સયણં જાણં હોજ્જા વા કિંચુવસ્સસએ । ભૂઓવધાઇણં ભાસં નેવં ભાસેજ પણણવં ॥૨૯॥ ૩૬૧. તહેવ ગંતુમુજ્જાણં પવ્વયાણિ વણાણિ ય । રૂક્ખા મહલ્લ પેહાએ એવં ભાસેજ્જા પણણવં ॥૩૦॥ ૩૬૨. જાઇમંતા ઇમે રૂક્ખા દીહવદ્રા મહાલયા । પયાયસાલા વિડિમા વએ દરિસણિ તિ ય । ૩૬૩. તહા ફલાઇં પક્કાઇં પાયખબ્જાઇં નો વએ । વેલોઝિયાઇં ટાલાઇં વેહિમાઇં તિ નો વએ ॥૩૨॥ ૩૬૪. અસંથડા ઇમે અંબા બહુનિવ્વદ્ધિમાફલા । વએજ્જા બહુસંભૂયા ભૂયરૂષ તિ વા પુણો ॥૩૩॥ ૩૬૫. તહોસહીઓ પક્કાઓ નીલિયાઓ છ્વી ઇ ય । લાઇમા ભજિમાઓ તિ પિહુખજ્જ તિ નો વએ ॥૩૪॥ ૩૬૬. વિરુઢા બહુસંભૂયા ઘિરા ઊસઢા વિ ય । ગંભીરાઓ પસૂયાઓ સસારાઓ તિ આલવે ॥૩૫॥ ૩૬૭. તહેવ સંખડિં નચ્ચા કિચ્ચં કજ્જં તિ નો વએ । તેણગં વા વિ વજ્જે તિ સુતિથૈ તિ ય આવગા ॥૩૬॥ ૩૬૮. સંખડિં સંખડિં બૂયા પણિયદું તિ તેણગં । બહુસમાણિ તિત્થાણિ આવગાણં વિયાગરે ॥૩૭॥ ૩૬૯. તહા નર્ઝાઓ પુણાઓ કાયતિજ તિ નો વએ । નાવાહિં તારિમાઓ તિ પાણિપેજ તિ નો વએ ॥૩૮॥ ૩૭૦. બહુવાહડા અગાહા બહુસલિલુપ્પિલોદગા । બહુવિત્થડોદગા યાવિ એવં ભાસેજ્જા પણણવં ॥૩૯॥ ૩૭૧. તહેવ સાવજ્જં જોગં પરસ્સાઝાએ નિદ્વિયં । કીરમાણં તિ વા ણચ્ચા સાવજ્જં નાઝલવે મુણી ॥૪૦॥ ૩૭૨. સુકડે તિ સુપકે તિ સુછિંને સુહ્ડે મડે । સુનિદ્વિએ સુલદ્દે તિ સાવજ્જં વજ્જા મુણી ॥૪૧॥ ૩૭૩. પયંતપકે તિ વ પક્કમાલવે, પયંતચિન્ને તિ વ છિન્નમાલવે । પવત્તલદ્દે તિ વ કમ્મહેઉયં, પહારગાઢે તિ વ ગાઢમાલવે ॥૪૨॥ ૩૭૪. સબુક્સસ્સ પરગં વા અઉલં નત્થી એરિસં । અચક્કિયમવત્થ્વં અચિયતં ચેવ ણો વએ ॥૪૩॥ ૩૭૫. સબ્વમેયં વિસ્સામિ સબ્વમેયં તિ નો વએ । અણુવીઇ સબ્વં સબ્વત્થ એવં ભાસેજ પણણવં ॥૪૪॥ ૩૭૬. સુકીયં વા સુવિકીયં અકેજ્જં કેજ્જમેવ વા । ઇમં ગેણહ, ઇમં મુંચ પણિયં નો વિયાગરે ॥૪૫॥ ૩૭૭. અપ્પગદે વા મહંગદે વા કએ વ વિક્કાએ વિ વા । પણિયદ્દે સમુપન્ને અણવજં વિયાગરે ॥૪૬॥ ૩૭૮. તહેવાડસંજયં ધીરો આસ એહિ કરેહિ વા । સય ચિદુ વયાહિ તિ નેવં ભાસેજ પણણવં ॥૪૭॥ ૩૭૯. બહેવ ઇમે અસાહૂ લોએ વુચ્ચંતિ સાહુણો । ન લવે અસાહું સાહું તિ સાહું સાહું તિ આલવે ॥૪૮॥ ૩૮૦. ણાણ-દંસણસંપન્ન સંજમે ય તવે રથં । એવંગુણસમાઉત્ત સંજય સાહુમાલવે ॥૪૯॥ ૩૮૧. દેવાણ મણુયાણ ચ તિરિયાણ ચ વુગાહે । અમુયાણ જાઓ હોઉ, મા વા હોઉ તિ નો વએ ॥૫૦॥ ૩૮૨. વાઓ વુંદું વ સીઉણં ખેમં ધાયં સિવં તિ વા । પયા ણુ હોઝ એયાણિ ? મા વા હોઉ તિ નો વએ ॥૫૧॥ ૩૮૩. તહેવ મેહં વ નહં વ માણવં ન દેવદેવ તિ ગિરં વએજ્જા । સમુચ્છિએ ઉન્નાએ વા પાઓદે વએજ્જા વા ‘વુંદે બલાહએ’ તિ ॥૫૨॥ ૩૮૪. ‘અંતલિક્કાએ’ તિ ણ બૂયા, ‘ગુજ્જાણુચરિયં’ તિ ય । રિદ્ધિમંતં નરં દિસ્સ ‘રિદ્ધિમંત’ તિ આલવે ॥૫૩॥ ૩૮૫. તહેવ સાવજ્જણુમોયણી ગિરા ઓહરિણી જા ય પરોવધાઇણી । સે કોહ લોહ ભયસા વ માણવો ન હાસમાણો વિ ગિરં વએજ્જા ॥૫૪॥ ૩૮૬. સ-વક્કસુદ્ધિં સમુપેહિયા મુણી

गिरं च दुद्धं परिवज्जए सया । मियं अदुडं अणुवीई भासए सयाण मज्जे लहर्ह पसंसणं ॥५५॥ ३८७. भासाए दोसे य गुणे य जाणिया तीसे य दुट्टाए विवज्जए सया । छसु संजए सामणिए सया जए वएज्ज बुद्धे हियमाणुलोमियं ॥५६॥ ३८८. परिकखभासी सुसमाहिइंदिए चउक्कसायावगए अणिस्सिए । स निष्ठुणे धुण्णमलं पुरेकडं आराहए लोगमिणं तहा परं ॥५७॥ ति बेमि ॥ ★★★ ॥ वक्कसुद्धिअज्जयणं सत्तमं समत्तं ॥७॥ ★★★ ८ अट्टमं आयारपणिहिअज्जयण
 ★★★ ३८९. आयारपणिहिं लब्धुं जहा कायब्ब भिक्खुणा । तं भे उदाहरिस्सामि आणुकुव्विं सुणेह मे ॥१॥ ३९०. पुढविदगअगाणिमारुयतणरुक्खसबीयगा । तसा य पाणा जीव त्ति इह बुतं महेसिणा ॥२॥ ३९१. तेसिं अच्छणजोएण निच्चं होयब्बयं सया । मणसा कायवक्केण एवं भवइ संजए ॥३॥ ३९२. पुढविं भित्तिं सिलं लेतुं नेव भिदे न संलिहे । तिविहेण करणजोएण संजए सुसमाहिए ॥४॥ ३९३. सुद्धपुढवीए न निसिए ससरक्खम्मि य आसणे । पमजित्तु निसीएज्जा जाणित्तु जाइयोग्गहं ॥५॥ ३९४. सीओदगं न सेवेज्जा सिला वुडुं हिमाणि य । उसिणोदगं तत्तफसुयं पडिगाहेज्ज संजए ॥६॥ ३९५. उदओल्लं अप्पणो कायं नेव पुँछे न संलिहे । समुप्पेह तहाभूयं नो णं संघट्टए मुणी ॥७॥ ३९६. इंगालं अगणिं अच्चिं अलायं वा सजोइयं । न उंजेज्जा न घट्टेज्जा नो णं निव्वावए मुणी ॥८॥ ३९७. तालियंटेण पत्तेण साहविहुयणेण वा । न वीएज्ज अप्पणो कायं बाहिरं वा वि पोग्गलं ॥९॥ ३९८. तणरुक्खं न छिदेज्जा फलं मूलं व कस्सइ । आमगं विविहं बीयं मणसा वि न पत्थए ॥१०॥ ३९९. गहणेसु न चिद्देज्जा बीएसु हरिएसु वा । उदगम्मि तहा निच्चं उत्तिंग-पणगेसु वा ॥११॥ ४००. तसे पाणे न हिंसेज्जा वाया अदुव कम्मुणा । उवरओ सब्बभूएसु पासेज्ज विविहं जगं ॥१२॥ ४०१. अट्ट सुहुमाइं पेहाए जाइं जाणित्तु संजए । दयाहिगारी भूएसु आस चिडु सएहि वा ॥१३॥ ४०२. कयराइं अट्ट सुहुमाइं ? जाइं पुच्छेज्ज संजए । इमाइं ताइं मेहावी आइक्खेज्ज वियक्खणे ॥१४॥ ४०३. सिणेहं९ पुफ्फसुहुमं२ च पाणुत्तिंगं३-४ तहेव य । पणगं५ बीय६ हरियं७ च अंडसुहुमं८ च अट्टमं ॥१५॥ ४०४. एवमेयाणि जाणित्ता सब्बभावेण संजए । अप्पमत्ते जए निच्चं सव्विदियसमाहिए ॥१६॥ ४०५. धुवं च पडिलेहेज्जा जोगसा पाय-कंबलं । सेज्जमुच्चारभूमिं च संथारं अदुवाऽसणं ॥१७॥ ४०६. उच्चारं पासवणं खेलं सिंघाण जल्लियं । फासुयं पडिलेहित्ता परिद्वावेज्ज संजए ॥१८॥ ४०७. पविसित्तु परागारं पाणद्वा भोयणस्स वा । जयं चिढ्हे, मियं भासे, न य रुवेसु मणं करे ॥१९॥ ४०८. बहुं सुणेह कण्णहिं बहुं अच्छीहिं पेच्छइ । न य दिहुं सुयं सब्बं भिक्खू अक्खाउमरिहइ ॥२०॥ ४०९. सुयं वा जइ वा दिहुं न लवेज्जोवधाइयं । न य केणइ उवाएणं गिहिजोगं समायरे ॥२१॥ ४१०. निष्टाणं रसनिज्जदूं भद्रगं पावगं ति वा । पुट्टो वा अपुट्टो वा लाभालाभं न निदिसे ॥२२॥ ४११. न य भोयणम्मि गिष्ठो चरे उंछं अयंपिरो । अफासुयं न भुजेज्जा कीयमुद्देसियाऽहुं ॥२३॥ ४१२. सन्निहिं च न कुवेज्जा अणुमायं पि संजए । मुहाजीवी असंबद्धे हवेज्ज जगनिस्सिए ॥२४॥ ४१३. लूहवित्ती सुसंतुड्हे अप्पिच्छे सुहरे सिया । आसुरतं न गच्छेज्जा सोच्चाणं जिणासासणं ॥२५॥ ४१४. कण्णसोक्खेहिं सद्देहिं पेमं नाभिनिवेसए । दारुणं कक्कसं फासं काएण अहियासए ॥२६॥ ४१५. खुहं पिवासं दुस्सेज्जं सीउणहं अरई भयं । अहियासे अब्बहिओ देहे दुक्खं महाफलं ॥२७॥ ४१६. अत्थंगयम्मि आइच्चे पुरत्थाय अणुग्गए । आहारमझयं सब्बं मणसा वि न पत्थए ॥२८॥ ४१७. अतितिणे अच्चवले अप्पभासी मियासणे । हवेज्ज उयरे दंते थोवं लब्धुं न खिंसए ॥२९॥ ४१८. न बाहिरं परिभवे अत्ताणं न समुक्से । सुयलाभे न मज्जेज्जा जच्चा तवसि बुद्धिए ॥३०॥ ४१९. से जाणमजाणं वा कहु आहम्मियं पयं । संवरे खिप्पमप्पाणं बीयं तं न समायरे ॥३१॥ ४२०. अणायारं परक्कम्म नेव गूहे, न निष्टहवे । सुई सया वियडभावे असंसत्ते जिइंदिए ॥३२॥ ४२१. अमोहं वयणं कुज्जा आयरियस्स महप्पणो । तं परिगिज्ज वायाए कम्मुणा उववायए ॥३३॥ ४२२. अधुवं जीवियं नच्चा सिद्धिमण्णं वियाणिया । विणियद्वेज्ज भोगेसु, आउं परिमियमप्पणो ॥३४॥ बलं थामं च पेहाए सद्धामारोग्गमप्पणो । खेत्तं कालं च विणाय तहुप्पाणं निजुंजए ॥ ४२३. जरा जाव न पीलई वाही जाव न वडुणं । जाविदिया न हायंति ताव धम्मं समायरे ॥३५॥ ४२४. कोहं माणं च मायं च लोभं च पाववडुणं । वमे चत्तारि दोसे उ इच्छंतो हियमप्पणो ॥३६॥ ४२५. कोहो पीइं पणासेह, माणो विणयनासाणो । माया मित्ताणि नासेह, लोभो सब्बविणासणो

॥૩૭॥ ૪૨૬. ઉવસમેણ હણે કોહં, માણ મહુવયા જિણે । માયં ચડજવભાવેણ, લોભં સંતોસાઓ જિણે ॥૩૮॥ ૪૨૭. કોહો ય માણો ય અણિગ્ગહીયા માયા ય લોભો ય પવહુમાણા । ચત્તારિ એએ કસિણા કસાયા સિંચંતિ મૂલાઇં પુણબ્ધવસ્સ ॥૩૯॥ ૪૨૮. રાઇપિએસુ વિણયં પટંજે, ધુવસીલયં સયયં ન હાવએજ્જા । કુમ્મો બ્વ અલ્લીણ-પલીણગુત્તો પરકમેજ્જા તવ-સંજમમ્મિ ॥૪૦॥ ૪૨૯. નિંદે ચ ન બહુમન્નેજ્જા, સપ્પહાસં વિવજાએ । મિહોકહાહિં ન રમે, સજ્જાયમ્મિ રાઓ સયા ॥૪૧॥ ૪૩૦. જોગં ચ સમણધમમ્મિ જુંજે અણલસો ધુવં । જુત્તો ય સમણધમમ્મિ અદું લહઙ અણુત્તરં ॥૪૨॥ ૪૩૧. ઇહલોગ-પારત્તહિયં જોણ ગચ્છિં સોગિં । બહુસુયં ફજુવાસેજ્જા, પુચ્છેજ્જાત્યવિણિચ્છયં ॥૪૩॥ ૪૩૨. હૃત્યં પાયં ચ કાયં ચ પણિહાય જિઝિંદિએ । અલ્લીણગુત્તો નિસિએ સગાસે ગુરુણો મુણી ॥૪૪॥ ૪૩૩. ન પક્ખાઓ ન પુરાઓ નેવ કિચ્ચાણ પિઠુઓ । ન ય ઊરું સમાસેજ્જા ચિઠેજ્જા ગુરુણંતિએ ॥૪૫॥ ૪૩૪. અપુચ્છિઓ ન ભાસેજ્જા ભાસમાણસ્સ અંતરા । પિઠુમંસં ન ખાએજ્જા, માયામોસં વિવજાએ ॥૪૬॥ ૪૩૫. અપ્પત્તિયં જેણ સિયા, આસુ કુપ્પેજ્જ વા પરો । સબ્વસો તં ન ભાસેજ્જા ભાસં અહિયગામિણિ ॥૪૭॥ ૪૩૬. દિદું મિયં અસંદિદ્ધં પદિપુણણં વિયં જિયં । અયંપિર-મળુબ્વિગ્ગં ભાસં નિસિર અત્તવં ॥૪૮॥ ૪૩૭. આયારપણન્તિધરં દિઠુવાયમહિજ્જાં । વિશ્વિકર્ખલિયં ણચ્ચા ન તં ઉવહસે મુણી ॥૪૯॥ ૪૩૮. નક્કાત્તં સુમિણં જોગં નિમિત્તં મંતભેસજં । ગિહિણો તં ન આઇક્કે ભૂયાહિગરણં પયં ॥૫૦॥ ૪૩૯. અન્નદું પગડં લેણં ભાએજ્જ સયણા-૬૫સણં । ઉચ્ચારમુમિસંપન્ન ઇથી-પસુવિવિજિયં ॥૫૧॥ ૪૪૦. વિવિજ્તા ય ભવે સેજ્જા, નારીણં ન લવે કહં । ગિહિસંથવં ન કુજ્જા, કુજ્જા સાહૂહિ સંથવં ॥૫૨॥ ૪૪૧. જહા કુકુડપોયસ્સ નિચ્ચં કુલલાઓ ભયં । એવં ખું બંભયારિસ્સ ઇથીવિગ્ગહાઓ ભયં ॥૫૩॥ ૪૪૨. ચિત્તભિત્તિં ન નિજ્જાએ, નારિં વા સુઅલંકિયં । ભક્ખરં પિવ દદ્વણં દિદું પદિસમાહરે ॥૫૪॥ ૪૪૩. હૃત્ય-પાયપડિચ્છિન્નં કણણ-નાસવિગપ્પિયં । અવિ વાસસિં નારિં બંભયારી વિવજાએ ॥૫૫॥ ૪૪૪. વિભૂસા ઇલ્યિસંસગી પણીયરસભોયણં । નરસ્સાત્તગવેસિસ્સ વિસં તાલઉડં જહા ॥૫૬॥ ૪૪૫. અંગ-પચ્ચંગસંઠાણં ચારુલ્લવિય-પેહિયં । ઇથીણં તં ન નિજ્જાએ કામરાગવિવહુણં ॥૫૭॥ ૪૪૬. વિસાસુ મણુણોસું પેમં નાભિનિવેસએ । અણિચ્ચ તેસિં વિણાય પરિણામં પોગલાણ ય ॥૫૮॥ ૪૪૭. પોગલાણ પરીણામં તેસિં ણચ્ચા જહા તહા । વિણીયતણ્ણો વિહરે સીર્દ્દ્ભૂણ અપ્પણા ॥૫૯॥ ૪૪૮. જાએ સદ્ગ્રાએ નિક્કાંતો પરિયાયદ્વાણમુત્તરમં । તમેવ અણુપાલેજ્જા ગુણે આયરિયસમ્મએ ॥૬૦॥ ૪૪૯. તવં ચિમં સંજમજોગયં ચ સજ્જાયજોગં ચ સયા અહિદ્વાએ । સૂરે વ સેણાએ સમત્તમાઉહે અલમપ્પણો હોડે અલં પરેસિં ॥૬૧॥ ૪૫૦. સજ્જાય-સજ્જાણરયસ્સ તાઇણો અપાવભાવસ્સ તવે રયસ્સ । વિસુજ્જર્ઝ જં સે મલં પુરકડં સમીરિયં રૂપ્પમલં વ જોઇણા ॥૬૨॥ ૪૫૧. સે તારિસે દુક્કાસહે જિઝિંદિએ સુણે જુતે અમ્મે અકિંચણે । વિરાયદ્વારા કમ્મઘણમ્મિ અવગાએ કસિણડબ્બપુડાવગમે વ ચંદિમ ॥૬૩॥ ત્તિ બેમિ ☆☆☆ ॥ આયારપણિહિઅંજ્જયણં અદુંમં સમત્તં ॥૮॥ ☆☆☆ ૯ નવમં વિણયસમાહિઅંજ્જયણં પઢ્મો ઉદેસો ☆☆☆ ૪૫૨. થંભા વ કોહા વ મય-પ્પમાયા ગુરુસ્સસગાસે વિણયં ન સિક્કે । સો ચેવ ઊ તસ્સ અભૂદ્ભાવો ફલં વ કીયસ્સ વહાય હોડે ॥૧॥ ૪૫૩. જે યાવિ મંદે ત્તિ ગુરું વિઝ્તા ડહરે ઇમે અપ્પસુએ ત્તિ નચ્ચા । હીલંતિ મિચ્છં પડિવજ્જમાણા કરેતિ આસાયણ તે ગુરુણં ॥૨॥ ૪૫૪. પગઈએ મંદા વિ ભવંતિ એગે ડહરા વિ ય જે સુય-બુદ્ધોવવેયા । આયારમંતા ગુણ-સુદ્વિયપ્પા જે હીલિયા સિહિરિવ ભાસ કુજ્જા ॥૩॥ ૪૫૫. જે યાવિ નાગં ડહરે ત્તિ નચ્ચા આસાયએ સે અહિયાય હોડે । એવાડ્યરિયં પિ હું હીલયંતો નિયચ્છિ જાઇપં ખું મંદે ॥૪॥ આસીવિસો યાવિ પરં સુરુદ્વો કિં જીયનાસાઓ પરં નુ કુજ્જા ? । આયરિયપાયા પુણ અપ્પસન્ના અબોહિ આસાયણ નત્થિ મોક્ક્ખો ॥૫॥ ૪૫૭. જો પાવગં જાણ્ણિયમવેક્કમેજ્જા હાસીવિસં વા વિ હું કોવએજ્જા । જો વા વિસં ખાયદ્વારા જીવિયદ્વી એસોવમાડ્સાયણયા ગુરુણં ॥૬॥ ૪૫૮. સિયા હું સે પાવય નો ડહેજ્જા આસીવિસો વા કુવિઓ ન ભક્ખે । સિયા વિસં હાલહલં ન મારે ન યાવિ મોક્ક્ખો ગુરુહીલણાએ ॥૭॥ ૪૫૯. જો પબ્બયં સિરસા ભેત્તુમિચ્છે સુન્ત વ સીહં પડિબોહેજ્જા । જો વા દાએ સત્તિઅંગે ષહારં એસોવમાડ્સાયણયા ગુરુણં ॥૮॥ ૪૬૦. સિયા હું સીસેણ ગિરિં પિ ભિદે સિયા હું સીહો કુવિઓ ન ભક્ખે । સિયા ન ભિદેજ વ સત્તિઅંગં ન યાવિ મોક્ક્ખો ગુરુહીલણાએ ॥૯॥ ૪૬૧. આયરિયપાયા પુણ અપ્પસન્ના અબોહિ આસાયણ નત્થિ મોક્ક્ખો । તમ્હા અણાબાહસુહાભિકંખી ગુરુપ્પસાયાભિમુહો

रमेज्जा ॥१०॥ ४६२. जहाऽऽहियग्नी जलणं नमंसे नाणाहुईमंतपयाभिसितं । एवाऽऽयरियं उवचिद्विष्टजा अणतंणाणोवगओ वि संतो ॥११॥ ४६३. जससंतिए धम्मपर्याइं सिकखे तस्संतिए वेणइयं पउंजे । सक्कारए सिरसा पंजलीओ कायग्गिरा भो ! मणसा य निच्चं ॥१२॥ ४६४. लज्जा दया संजमबंभचेरं कल्लाणभागिस्स विसोहिठाणं । जे मे गुरु सययमणुसासयंति ते हं गुरु सययं पूययामि ॥१३॥ ४६५. जहा निसंते तवणाऽच्चिमाली पभासड केवल भारहं तु । एवाऽऽयरिओ सुय-सील-बुद्धिए विरायई सुरमज्जे व इंदो ॥१४॥ ४६६. जहा ससी कोमुइजोगजुते नकखत्त-तारागणपरिवुडप्पा । खे सोहई विमले अब्भमुक्रे एवं गणी सोहइ भिकरवुमज्जे ॥१५॥ ४६७. महागरा आयरिया महेसी समाहिजोगे सुय-सील-बुद्धिए । संपाविउकामे अणुत्तराइं आराहए तोसाए धम्मकामी ॥१६॥ ४६८. सोच्चाण मेहावि सुभासियाइं सुस्सूसाए आयरिएप्पमत्तो । आराहइत्ताण गुणो अणेगे से पावई सिद्धिमणुत्तरं ति बेमि ॥१७॥ ☆☆☆ ॥ विणयसमाहीए पढमो उद्देसो समतो ॥९.१ ॥

विणयसमाहीए बीओ उद्देसो ☆☆☆ ४६९. मूलाओ खंधप्पभवो दुमस्स खंधाओ पच्छा समुर्वेति साला । साहप्पसाहा विसुहंति पत्ता तओ से पुप्पं च फलं रसो य ॥१॥ ४७०. एवं-धम्मस्स विणओ मूलं, परमो से मोक्खो । जेण कितिं सुयं सग्धं निस्सेसं चाभिगच्छई ॥२॥ ४७१. जे य चंडे मिए थद्दे दुव्वाई नियडीसढे । बुब्हई से अविणीयप्पा कट्टं सोयगयं जहा ॥३॥ ४७२. विणयं पि जो उवाएण चोइओ कुप्पई नरो । दिव्वं सो सिरिमेज्जंति दंडेण पडिसेहए ॥४॥ ४७३. तहेव अविणीयप्पा उववज्ज्ञा हया गया । दीसंति दुहमेहंता आभिओगमुवद्विया ॥५॥ ४७४. तहेव सुविणीयप्पा उववज्ज्ञा हया गया । दीसंति सुहमेहंता इह्नं पत्ता महायसा ॥६॥ ४७५. तहेव अविणीयप्पा लोगंसि नर-नारिओ । दीसंति दुहमेहंता छाया ते विगलिदिया ॥७॥ ४७६. दंड-सत्थपरिजूणा असब्भवयणेहि य । कलुणा विवन्नछंदा खुप्पिवासाए परिगया ॥८॥ ४७७. तहेव सुविणीयप्पा लोगंसि नर-नारिओ । दीसंति सुहमेहंता इह्नं पत्ता महायसा ॥९॥ ४७८. तहेव अविणीयप्पा देवा जक्खा य गुज्जगा । दीसंति दुहमेहंता आभिओगमुवद्विया ॥१०॥ ४७९. तहेव सुविणीयप्पा देवा जक्खा य गुज्जगा । दीसंति सुहमेहंता इह्नं पत्ता महायसा ॥११॥ ४८०. जे आयरिय-उवज्ज्ञायाणं सुस्सूसावयणंकरा । तेसिं सिकखा पवहंति जलसित्ता इव पायवा ॥१२॥ ४८१. अप्पणद्वा परद्वा वा सिप्पा गेउणियाणि य । गिहिणो उवभोगद्वा इहलोगस्स कारणा ॥१३॥ ४८२. जेण बंधं वहं घोरं परियावं च दारुणं । सिकखमाणा नियच्छंति जुत्ता ते ललिइंदिया ॥१४॥ ४८३. ते वि तं गुरुं पूयंति तस्स सिप्पस्स कारणा । सक्कारंति नमंसंति तुद्वा निदेसवत्तिणो ॥१५॥ ४८४. किं पुण जे सुयग्नाही अणतहियकामए । आयरिया जं वए भिक्खू तम्हा तं नाइवत्तए ॥१६॥ ४८५. नीयं सेज्जं गइं ठाणं नीयं च आसणाणि य । नीयं च पाए वंदेज्जा, नीयं कुज्जा य अंजलि ॥१७॥ ४८६. संघद्वित्ता काएणं तहा उवहिणा मवि । ‘खमेह अवराहं मे’ वएज्जा ‘न पुणो’ त्ति य ॥१८॥ ४८७. दुग्गओ वा पओएणं चोइओ वहई रहं । एवं दुब्बुद्धि किच्चाणं वुत्तो वुत्तो पकुब्बई ॥१९॥ ४८८. कालं छंदोवयारं च पडिलेहित्ताण हेउहिं । तेण तेण उवाएणं तं तं संपदिवायए ॥२०॥ ४८९. विक्ती अविणीयस्स, संपत्ती विणियस्स य । जस्सेयं दुहओ नायं सिकखं से अभिगच्छई ॥२१॥ ४९०. जे यावि चंडे मइइहिगारवे पिसुणे नरे साहस हीणपेसणे । अदिद्वधम्मे विणए अकोविए असंविभागी न हु तस्स मोक्खो ॥२२॥ ४९१. निदेसवत्ती पुण जे गुरुणं सुयत्थधम्मा विणयम्मि कोविया । तरित्तु ते ओहमिणं दुरुत्तरं खवित्तु कम्मं गइमुत्तमं गय ॥२३॥ त्ति बेमि ॥ ॥ ☆☆☆ विणयसमाहीए बीओ उद्देसो समतो ॥९.२॥ ☆☆☆ विणयसमाहीए तइओ उद्देसो ☆☆☆ ४९२. आयरियऽग्निमिवाऽहियग्नी सुस्सूसमाणो पडिजागरेज्जा । आलोइयं इंगियमेव णच्चा जो छंदमाराहयई, स पुज्जो ॥१॥ ४९३. आयारमद्वा विणयं पउंजे सुस्सूसमाणो परिगिज्ज वक्कं । जहोवइहुं अभिकंखमाणो गुरुं तु नाऽसाययई, स पुज्जो ॥२॥ ४९४. राइणिएसु विणयं पउंजे डहरा वि य जे परियायजेद्वा । नियत्तणे वह्नि सच्चवाई ओवायवं वक्ककरे, स पुज्जो ॥३॥ ४९५. अन्नायउछं चरई विसुद्धं जवणद्वया समयाणं च निच्चं । अलब्धुयं नो परिदेवएज्जा लब्धुं न विकंथयई, स पुज्जो ॥४॥ ४९६. संथार-सेज्जाऽसण-भत्त-पाणे अप्पिच्छ्या अइलाभे वि संते । जो एवमप्पाणऽभितोसाएज्जा संतोसपाहन्नरए, स पुज्जो ॥६॥ ४९७. सक्का सहेउं आसाए कंटया अओमया उच्छहया नरेणं । अणासए जो उ

सहेज कंटए वर्झमए कण्णसरे, स पुज्जो ॥६॥ ४९८. मुहुत्तदुक्खा हु हवंति कंटया अओमया, ते वि तओ सुउद्धरा । वायादुरुत्ताणि दुरुद्धराणि वेराणुबंधीणि महब्भयाणि ॥७॥ ४९९. समावयंता वयणाभिघाया कण्णंगया दुम्मणियं जणंति । धम्मो ति किच्चा परमग्गसूरे जिइंदिए जो सहई, स पुज्जो ॥८॥ ५००. अवण्णवायं च परम्मुहस्स पच्करखओ पडिणीयं च भासं । ओहारिणि अप्पियकारिणि च भासं न भासेज सया, स पुज्जो ॥९॥ ५०१. अलोलुए अक्कुहए अभायी अपिसुणे यावि अदीणवित्ती । नो भावए नो वि य भावियप्पा अकोउहल्ले य सया, स पुज्जो ॥१०॥ ५०२. गुणेहिं साहू, अगुणेह॒साहू गेह्हाहि साहूगुण, मुंच॒साहू । वियाणिया अप्पगमप्पएन जो राग-दोसेहिं समो, स पुज्जो ॥११॥ ५०३. तहेव डहरं व महल्लगं वा इथी पुमं पञ्चइयं गिहिं वा । नो हीलए नो वि य खिंसंएजा थंभं च कोहं च चए, स पुज्जो ॥१२॥ ५०४. जे माणिया सययं माणयंति जत्तेणं कन्नं व निवेसयंति । ते माणए माणरिहे तवस्सी जिइंदिए सच्चरए, स पुज्जो ॥१३॥ ५०५.

तेसिं गुरुणं गुणसागराणं सोच्चाण मेहावि सुभासियाइं । चरे मुणी पंचरए तिगुत्तो चउक्कसायावगए, स पुज्जो ॥१४॥ ५०६. गुरुमिह सययं पडियरिय मुणी जिणवयनिउणे अभिगमकुसले । धुणिय रय-मलं पुरेकडं भासुरमउलं गइं गय ॥१५॥ ति बेमि ★★☆ । विण्यसमाहीए तईओ उद्देसो समत्तो ॥१३॥

★☆☆ विण्यसमाहीए चउत्थो उद्देसो ☆☆☆ ५०७. सुयं मे आउसं ! तेण भगवया एवमक्खायं इह खलु थेरेहिं भगवंतेहिं चत्तारि विण्यसमाहिद्वाणा पण्णत्ता ॥१॥ ५०८. कयरे खलु ते थेरेहिं भगवंतेहिं चत्तारि विण्यसमाहिद्वाणा पण्णत्ता ? ॥२॥ ५०९. इमे खलु ते थेरेहिं भगवंतेहिं चत्तारि विण्यसमाहिद्वाणा पण्णत्ता । तं जहा विण्यसमाही १ सुयसमाही २ तवसमाही ३ आयारसमाही ४ ॥३॥ ५१०. विणए १ सुए २ तवे ३ य आयारे ४ निच्चं पंडिया । अभिरामयंति अप्पाणं जे भवंति जिइंदिया ॥४॥ ५११. चउब्बिहा खलु विण्यसमाही भवइ । तं जहा अणुसासिज्जंतो सुस्सूइ १ सम्मं संपंडिवज्जइ २ वेयमाराहइ ३ न य भवइ अत्तसंपग्गहिए चउत्थं पयं भवइ ४ ॥५॥ ५१२. भवइ य एत्थ सिलोगो पेहेइ हियाणुसासण १ सुस्सूइ २ तं च पुणो अहिट्टए ३ । न य माणमएण मज्जई ४ विण्यसमाही आययहिए १ ॥६॥ ५१३. चउब्बिहा खलु सुयसमाही भवइ । तं जहा ‘सुयं मे भविस्सइ’ ति अज्ज्ञाइयब्बं भवइ १ ‘एग्गचित्तो भविस्सामि’ ति अज्ज्ञाइयब्बं भवइ २ ‘अप्पाणं ठावइस्सामि’ ति अज्ज्ञाइयब्बं भवइ ३ ‘ठिओ परं ठावइस्सामि’ ति अज्ज्ञाइयब्बं भवइ चउत्थं पयं भवइ ४ ॥७॥ ५१४. भवइ य एत्थ सिलोगो नाण१ मेग्गचित्तो २ य ठिओ ३ ठावयई परं ४ । सुयाणि य अहिज्जित्ता रओ सुयसमाहिए २ ॥८॥ ५१५. चउब्बिहा खलु तवसमाही भवइ । तं जहा नो इहलोगहुयाए तवमहिट्टेज्जा १ नो परलोगहुयाए तवमहिट्टेज्जा २ नो किति-वण्ण-सद्ब-सिलोगहुयाए तवमहिट्टेज्जा ३ नऽन्नत्थ निज्जरहुयाए तवमहिट्टेज्जा चउत्थं पयं भवइ ४ ॥९॥ ५१६. भवइ य एत्थ सिलोगो विविहगुणतवोरए य निच्चं भवइ निरासए निज्जरहिए । तवसा धुणइ पुराणपावगं जुत्तो सया तवसमाहिए ॥१०॥ ५१७. चउब्बिहा खलु आयारसमाही भवइ । तं जहा नो इहलोगहुयाए आयारमहिट्टेज्जा १ नो परलोगहुयाए आयारमहिट्टेज्जा २ नो किति-वण्ण-सद्बसिलोगहुयाए आयारमहिट्टेज्जा ३ नऽन्नत्थ आरहंतेहिं हेऊहिं आयारमहिट्टेज्जा चउत्थं पयं भवई ४ ॥११॥ ५१८. भवइ य एत्थ सिलोगो जिणवयणरए अतितिणे पडिपुण्णाययमाययहिए । आयारसमाहिसंवुडे भवइ य दंते भावसंधए ४ ॥१२॥ ५१९. अभिगम चउरो समाहिओ सुविसुद्धो सुसमाहियप्पओ । विलहियसुहावहं पुणो कुब्बइ सो पयखेममप्पणो ॥१३॥ ५२०. जाई-मरणाओ मुच्चई, इत्थंथं च चएइ सब्बसो । सिद्धे वा भवइ सासए, देवे वा अप्परए महिदिढ्हए ॥१४॥ ति बेमि ॥ ॥विण्यसमाहीए चउत्थो उद्देसो समत्तो ॥१३.४॥ ★☆☆ ॥विण्यसमाहिअज्ज्ञयं नवमं समत्तं ॥१३॥ ★☆☆ १० दसमं सभिक्खूअज्ज्ञयं ★☆☆ ५२१. निक्खम्ममाणाय बुद्धवयणे निच्चं चित्तसमाहिओ भवेज्जा । इथीण वसं न यावि गच्छे वंतं नो पडियावियति जे, स भिक्खू ॥१॥ ५२२. पुढविं न खणे न खणावए, सीओदगं पिए न पियावए । अगणिसत्थं जहा सुनिसियं तं न जले न जलावए जे, स भिक्खू ॥२॥ ५२३. अनिलेण न वीए न वीयावए हरियाणि न छिदे न छिंदावए । बीयाणि सया विवज्जयंतो, सच्चित्तं नाऽहारए जे, स भिक्खू ॥३॥ ५२४. वहणं तस-थावराण होइ पुढवि-तण-

कट्टनिस्सियाणं । तम्हा उद्देसियं न भुजे नो वि पए न पयावए जे, स भिकखू ॥४॥ ५२५. रोइय नायपुत्तवयणं अत्तसमे मन्नेज छप्पि काए । पंच य फासे महब्बयाइं पंचासवसंवरए जे, स भिकखू ॥५॥ ५२६. चत्तारि वमे सया कसाए धुवजोगी य हवेज बुद्धवयणे । अहणे निजायरूव-रयए गिहिजोगं परिवज्जए जे, स भिकखू ॥६॥ ५२७. सम्मदिही सया अमूढे अत्थि हु नाणे तवे य संजमे य । तवसा धुणाई पुराणपावगं मण-वय-कायसुसंकुडे जे, स भिकखू ॥७॥ ५२८. तहेव असणं पाणगं वा विविहं खाइम साइमं लभित्ता । होही अहो सुए परे वा तं न निहे न निहावए जे, स भिकखू ॥८॥ ५२९. तहेव असणं पाणगं वा विविहं खाइम साइमं लभित्ता । छंदिय साहम्मियाण भुजे भोच्चा सज्जायरए य जे, स भिकखू ॥९॥ ५३०. न य वुग्गहियं कहं कहेज्जा न य कुप्पे निहुइंदिए पसंते । संजमधुवजोगजुते उवसंते अविहेडए जे, स भिकखू ॥१०॥ ५३१. जो सहइ हु गामकंटए अक्कोस-पहार-तज्जणाओ य । भय-भेरवसहसप्पहासे समसुह-दुकखसहे य जे, स भिकखू ॥११॥ ५३२. पडिमं पडिवज्जिया मसाणे नो भाए भय-भेरवाइं दिस्स । विविहगुण-तवोरए य निच्चं न सरीरं चाभिकंखई जे, स भिकखू ॥१२॥ ५३३. असइं वोसटु-चत्तदेहे अक्कुडे व हए व लूसिए वा । पुढविसमे मुणी हवेज्जा अनियाणे अकोउहल्ले य जे, स भिकखू ॥१३॥ ५३४. अभिभूय काएण परीसहाइं समुद्धरे जाइपहाओ अप्पयं । विइत्तु जाई-मरणं महब्बयं तवे रए सामणिए जे, स भिकखू ॥१४॥ ५३५. हृथ्यसंजाए पायसंजाए वायसंजाए संजइंदिए । अज्जप्परए सुसमाहियप्पा सुत्तथं च वियाणई जे, स भिकखू ॥१५॥ ५३६. उवहिमि अमुच्छिए अगढिए अण्णायउंछं पुलनिप्पुलाए । कय-विक्कय-सन्निहिओ विरए सव्वसंगावगए य जे, स भिकखू ॥१६॥ ५३७. अलोलो भिकखू न रसेसु गिद्धे उंछं चरे जीविय नाभिकंखे । इहिं च सक्कारण पूयणं च चए ठियप्पा अणिहे जे, स भिकखू ॥१७॥ ५३८. न परं वएज्जासि ‘अयं कुसीले’ जेणऽन्नो कुप्पेज्ज न तं वएज्जा । जाणिय पत्तेय पुण्ण-पावं अत्ताणं न समुक्कस्से जे, स भिकखू ॥१८॥ ५३९. न जाइमत्ते न य रुवमत्ते न लाभमत्ते न सुएण मत्ते । मयाणि सव्वाणि विवज्जित्ता धम्मज्ञाणरए य जे, स भिकखू ॥१९॥ ५४०. पवेयए अज्जपयं महामुणी धम्मे ठिओ ठावर्यई परं पि । निकर्खम्म वज्जेज्ज कुसीललिंगं न यावि हासं कहए जे, स भिकखू ॥२०॥ ५४१. तं देहवासं असुइं असासयं सया चए निच्चहियट्टियप्पा । छिदित्तु जाई-मरणस्स बंधणं उवेह भिकखू अपुणागमं गइ ॥२१॥ त्ति बेमि ॥ ॥ सभिकखूअज्जयणं दसमं समतं ॥१०॥ ☆☆☆ ११ पढमा रइवक्का चूला-एक्कारसमं अज्जयणं ☆☆☆ ५४२. इह खलु भो ! पव्वइएणं उप्पन्नदुकखेणं संजमे अरइसमावन्नचित्तेणं ओहणुप्पेहिणा अणोहाइएणं चेव ह्यरस्सि-गयंकुस-पोयपडागाभूयाइं इमाइं अद्वारस ठाणाइं सम्म संपडिलेहियव्वाइं भवंति । तं जहा हंभो ! दुस्समाए दुप्पजीवी १ । लहुस्सगा इत्तिरिया गिहीणं कामभोगा २ । भुजो य साइबहुला मणुस्सा ३ । इमं च मे दुकखं न चिरकालोवद्वाइ भविस्सइ ४ । ओमजणपुरक्करे ५ । वंतस्स य पडियाइयणं ६ । अहरगइवासोवसंपया ७ । दुल्लभे खलु भो गिहीणं धम्मे गिहवासमज्जे वसंताणं ८ । आयंके से वहाय होइ ९ । संकप्पे से वहाय होइ १० । सोवक्केसे गिहवासे, निसुवक्केसे परियाए ११ । बंधे गिहवासे, मोक्खे परियाए १२ । सावज्जे गिहवासे, अणवज्जे परियाए १३ । बहुसाहारणा गिहीणं कामभोगा १४ । पत्तेयं पुण्ण-पावं १५ । अणिच्चे खलु भो ! मणुयाण जीविए कुसग्गजलबिंदुचंचले १६ । बहुं च खलु पावं कम्मं पगडं १७ । पावाणं च खलु भो ! कडाणं कम्माणं पुव्विं दुच्चिणाणां दुप्पडिक्कंताणं वेयइत्ता मोक्खो, नत्थि अवेयइत्ता, तवसा वा झोसइत्ता, अद्वारसमं पयं भवइ १८ ॥१॥ ५४३. भवइ य एत्थ सिलोगो जया य चयइ धम्मं अणज्जो भोगकारणा । से तथ्य मुच्छिए बाले आयइं नावबुज्जई ॥२॥ ५४४. जया ओहाविओ होइ इंदो वा पडिओ छमं । सव्वधम्मपरिबद्धो स पच्छा परितप्पई ॥३॥ ५४५. जया य वंदिमो होइ पच्छा होइ अवंदिमो । देवया व चुया ठाणा स पच्छा परितप्पई ॥४॥ ५४६. जया य पूझो होइ पच्छा होइ अपूझो । राया व रज्जपबद्धो स पच्छा परितप्पई ॥५॥ ५४७. जया य माणिमो होइ पच्छा होइ अमाणिमो । सेद्धि व्व कव्वडे छूडो स पच्छा परितप्पई ॥६॥ ५४८. जया य थेरओ होइ समइक्कंतजोव्वणो । मच्छो व्व गलं गिलित्ता स पच्छा परितप्पई ॥७॥ जया य कुकुडुंबस्स कुतत्तीहिं विहमई । हृथी व बंधणे बद्धो स पच्छा परितप्पई ॥८॥ ५४९. पुत्त-दारपरिकिणो मोहसंताणसंतओ । पंकोसन्नो जहा नागो स पच्छा परितप्पई ॥९॥

५५०. अज्ज याहं गणी होंतो भावियप्पा बहुस्सुओ। जइ हं रमंतो परियाए सामणे जिणदेसिए ॥१॥ ५५१. देवलोगसमाणो उ परियाओ महेसिण। रयाण, अरयाण
च महानिरयसालिसो ॥१०॥ ५५२. अमरोवमं जाणिय सोकखमुत्तमं रयाण परियाए, तहाऽरयाण। निरओवमं जाणिय दुकखमुत्तमं रमेज तम्हा परियाए पंडिए
॥११॥ ५५३. धम्मओ भट्ठुं सिरिओ ववेयं जन्मग्गि विज्ञायमिवऽप्पतेयं। हीलांति णं दुव्विहियं कुसीला दाढुब्बियं घोरविसं व नागं ॥१२॥ ५५४. इहेवऽधम्मो
अयसो अकित्ती दुन्नामधेजं च पिहुज्जणम्मि। चुयस्स धम्माओ अहम्मसेविणो संभिन्नवित्तस्स य हेद्वाओ गई ॥१३॥ ५५५. भुंजित्तु भोगाइं पसज्ज चेयसा तहाविहं
कहु असंजमं बहुं। गइं च गच्छे अणभिज्ञियं दुहं, बोही य से नो सुलभा पुणो पुणो ॥१४॥ ५५६. इमस्स ता नेरइयस्स जंतुणो दुहोवणीयस्स किलेसवत्तिणो।
पलिओवमं झिज्जइ सागरोवमं किमंग ! पुण मज्ज इमं मणोदुहं ? ॥१५॥ ५५७. न मे चिरं दुकखमिणं भविस्सर्व असासया भोगपिवास जंतुणो। न चे सरीरेण
इमेणऽवेस्सर्व अवेस्सर्व जीवियपज्जवेण मे ॥१६॥ ५५८. जस्सेवमप्पा उ हवेज निच्छिओ चएज्ज देहं, न उ धम्मसासणं। तं तारिसं नो पयलेति इंदिया उवेतवाया व
सुदंसणं गिरिं ॥१७॥ ५५९. इच्चेव संपस्सिय बुद्धिमं नरो आयं उवायं विविहं वियाणिया। काएण वाया अदु माणसेणं तिगुत्तिगुत्तो जिणवयणमहिद्वेज्जासि ॥१८॥ ५६०. चूलियं तु पवक्खामि सुयं केवलिभासियं। जं सुणेत्तु सपुण्णाणं धम्मे उप्पज्जई मई ॥१॥ ५६१. अणुसोयपद्धिए बहुजणम्मि पडिसोयलब्धलक्खेण।
पडिसोयमेव अप्पा दायब्बो होउकामेण ॥२॥ ५६२. अणुसोयसुहो लोगो पडिसोओ आसवो सुविहियाणं। अणुसोओ संसारो, पडिसोओ तस्स उत्तारो ॥३॥
५६३. तम्हा आयारपरक्कमेण संवरसमाहिबहुलेण। चरिया गुणा य नियमा य होति साहूण दट्टब्बा ॥४॥ ५६४. अणिएयवासो समुयाणचरिया अण्णायउंछं
पझिक्कया य। अप्पोवही कलहविवज्जणा य विहारचरिया इसिणं पसत्था ॥५॥ ५६५. आइण-ओमाणविवज्जणा य उस्सन्नदिहुहड भत्त-पाणे। संसद्वक्पेण
चरेज्ज भिकखू तज्जायसंसद्व जई जएज्जा ॥६॥ ५६६. अमज्ज-मंसासि अमच्छरीया अभिकखणं निव्विगईगया य। अभिकखणं काउस्सग्गकारी सज्जायजोगे
पयओ हवेज्जा ॥७॥ ५६७. न पडिण्णवेज्जा सयणाऽसणाइं सेज्जं निसेज्जं तह भत्त-पाणं। गामे कुले वा नगरे व देसे ममत्तभावं न कहिचि कुज्जा ॥८॥ ५६८.
गिहिणो वेयावडियं न कुज्जा अभिवायणं वंदण पूयणं वा। असंकिलिड्वेहि समं वसेज्जा मुणी चरित्तस्स जओ न हाणी ॥९॥ ५६९. न या लभेज्जा निउणं सहायं
गुणाहियं वा गुणओ समं वा। एको वि पावाइं विवज्ययंतो विहरेज्ज कामेसु असज्जमाणो ॥१०॥ संवच्छरं वा वि परं पमाणं बीयं च वासं न तहिं वसेज्जा। सुत्तस्स
मग्गेण चरेज्ज भिकखू सुत्तस्स अत्थो जह आणवेइ ॥११॥ ५७१. जो पुव्वरत्तावररत्तकाले संपेहई अप्पगमप्पएणं। किं मे कडं ? किं च मे किच्चसेसं ? किं सक्षणिज्जं
न समायरामि ? ॥१२॥ ५७२. किं मे परो पासइ ? किं व अप्पा ?। किं वाहं खलियं न विवज्यामि ?। इच्चेव सम्मं अणुपासमाणो अणागयं नो पडिबंध कुज्जा ॥१३॥
५७३. जत्थेव पासे कइ दुप्पउत्तं काएण वाया अदु माणसेणं। तत्थेव धीरो पडिसाहरेज्जा आइणो खिप्पमिव क्खलीणं ॥१४॥ ५७४. जस्सेरिसा जोग जिइंदियस्स
थिईमओ सप्पुरिसस्स निच्चं। तमाहु लोए पडिबुद्धजीवी सो जीवई संजमजीविएण ॥१५॥ ५७५. अप्पा खलु सययं रक्खियब्बो सव्विदिएहिं सुसमाहिएहिं।
अरक्खिवओ जाइपहं उवेई सुरक्खिवओ सब्बदुहाण मुच्चइ ॥१६॥ ५७६. त्ति बेमि ॥ ॥ बीया चूलिया चूला समत्ता ॥ ५७७ ॥ बारसमं अज्जयणं समत्तं ॥१२॥